18-ter Jahrgang Nr. 102. Jüdische Pester Zeitung. Mittwoch, 1. September 1886.

Redaction u. Administration
befinden sich:
BUDAPEST,
Hochstrasse Nr. 1.
Pränumerations-Preis:
Für Oesterreich-Ungarn
Ganzjährig 8 Gulden östr. W.
Halbjährig 4 Gulden östr. W.
Vierteljährig 2 Gulden östr. W.
Für's Ausland
Ganzjährig 9 Guld. — kr. ö. W.
Halbjährig 4 Guld. 50 kr. ö. W.
Vierteljähr. 2 Guld. 25 kr. ö. W.
Pränumerationen
werden jeden Tag entgegengenommen.
Annoncen werden nach aufliegendem Tarif berechnet.

יידישע פעסטער צייטונג

פאָליטישעס אָרגאַן. ערשיינט וואָכענטליך דרייַמאָל.

רעדאַקציאָן אונד אַדמינס-
טראַציאָן בעפינדען זיך:
בודאַפּעסט,
האָכשטראַסע נומ׳ 1.
פּראַנומעראַציאָנס-פּרייס:
פיר אָסטערייך-אונגאַרן
גאַנציעהריג 8 גולדן אָסט. וועב.
האַלבייעהריג 4 גולדן אָסט. וועב.
פיערטעליעהריג 2 גולדן אָסט. וועב.
פיר׳ס אויסלאַנד
גאַנציעהריג 9 גולד. — קר. אָ. וועב.
האַלבייעהריג 4 גולד. 50 קר. אָ. וועב.
פיערטעליעהר. 2 גולד. 25 קר. אָ. וועב.
פּראַנומעראַציאָנען
ווערדען יעדען טאָג אָנגענומען.
אַנאָנצען ווערדען
נאָך אויפליגענדעם טאַריף בערעכנעט.

בודאַפּעסט, דינסטאָג א׳ אלול, התרמ״ו. Erscheint wöchentlich dreimal. אכטצעהנטער יאהרגאַנג נר. 102. 1886.

דיא פאַרגאַנגע אין בולגאַריען.

פיר׳סט אַלעקסאַנדער פאָן בולגאַריען זעטצט זיינען טראָנאומפּצונ אין זיינעם לאַנדע, איז ווערבעם ער פאָן איינגען מיט רוסיסשעס גולדע געקייפּפטען פערראַטהערן פערראַטט וואָרדע, ווייטער פאָרט. ער בעריישט פאַרעיסט אַסטרומע-ליען, אים ביא דיעזער געלעגענהייט אייך דיא שטימונג דער דאָרטיגען בעפאָלקערונג קענען צו לערנען. ביזהער וואָרדע דער פיר׳סט אויבעראַלל, וואָ ער אויף זיינער ריקרייזע אינטראַת, מיט בי-שפּיעלאָזער, אונגעהייטער, אומער וואַכסענדער בעגייסטערונג עמפּפאַנגען אונד פאָן פאָלק אונד אַרמעע אים וואָהרע זיינע דעם וואָרטעס אויף דען האַנדען געטראָגען. פאָן מיינער זייטע הער קאָמעט אייך נור דיא לייזעסטע אַנדייטונג פאָן איינער שטאַ-רונג דעס פיר׳סטליכען טראָנאומפּצונגס, נור אויס זאָפיאַ, וואָ דיא פערראַטהער אונטער רוסיס-שעס שוטצע איהר געסט האָבען, וואָ דער רוסיסשע ווייבעל אונטערדרשטעהרלך אונד נאַכהאַלטיג צו ווערקען שיינט. דיעזע איינע נאַכריכט פאָר, נאָך וועלכער איינע דעס פיר׳סטען פיינדליכע, מיט איינעם טהייל דער אַרמעע האַנד אין האַנד געהענדע פאַרטיא דעמזעלבען אָפּפען ענטגעגענטרעטען בעאַבזיכטיגע.

וועגן נון דיעזע נאַכריכט אייך ניכט פערי-בירגט איזט, זאָ באַראַקטערזיכט זיא דענאָך דיא, פאַרלייגע אָהנמאַכטיגע וואָהל רוסיסאַרמס, וועל-כעס איין יעטצט נאָך — פיעלליכט יעטצט ערסט דעכט — דיא שטעלונג דעס פיר׳סטען אַלעקסאַנ-דער צו אונטערוויהלען בעמיהט איזט. דיא רוסיס-שען צייטונגען פאָרדערן דער דייטע נאָך דיא רוסס-דאַנד צור אַקטאַציאָן בולגאַריען אויפגעפאָרד איזט, אים דאָרט „דיא אָרדנונג הערצי-שטעללען״. איזט דאָס ניכט דער האַכסטע גראַד פאָן אַראָגאַנץ? דיא אָרדנונג אין בולגאַריען, וועלכע דורך רוסיסשע אינשטיגען אין זאָ אינפּראַנט-וואָרטל בער, גאַנץ אייראָפּאַ עמפּפאַרנדער וויזע נור פיר איינע טאָגע געשטאָרט וואָרדע, איזט יא טראַטזאַכלעך, דאָנך דעם בולגאַרישען פאָלקע ווערבעס, וועלכער הערגעשטעללט. ניכט מעהר הערשען דאָרט צוויי פיר׳שידענע רעגיערונגען, נור איינע, פאָם לעגיטימען פיר׳סטען אונערקאַנ-טע אונד בעשטאַטיגטע רעגיערונג פערוואַרטעט דאָס לאַנד. דיא בולגאַרישע נאַציאָן האָט דורך איהר בעגעהמען אין דען יענסטען טאָגען דען נאַכ-צעגרסטען בעוויז ערבראַכט, דאָס זיא ניכט אונ-מיטטעלבאַר אונד דער רוסיסשען „פּראָטעקציאָן״ גאַנץ גוט עגטבעהרען קאָנען.

אבער דאָס איזט עס יא עבען, וואָס רוסס-לאַנד מיסאַלט אונד עס פערלאַנגט, נאָך איי-נעם איינען אַרוואַנד צו זוכען, אים בולגאַריען מיט זיינעם „אַטעריליכען שוטצע״ צו בעגלייקען. בי יעטצט פערלייהען אים דען מאַסגעבענדען רעגיע-רונגסקרייזען רוסלאַנדס ניכט איבער דעסען אבזיכטען פיר דיא צוקונפט. דיעזע אונטהייליכע שטרעבונג דאָס ניכט נוטצט אהנען, מאַן איזט עבען אין פעטערבורג פאָן דעם לעטצטען אונער-וואַרטעטען אומשוויונג זאָ זעהר פערבליפפט, דאָס מאַן נאָך ניכט דאַצו קאָמען קאָנטע, איינען פעס-טען ענטשלוס צו פאַסען. רוסלאַנד, וועלכעס דאָראַן געוואָהנט איזט, דיא אַלטערשאַנטען פער-פערטראַט, איזט צוריקגעטרעטען. אין דאָס בולגאַרישע פאָלק אין דער פיר׳סט אין בולגאַרישע פאָלק איינע פראַקראַמאַציאָן געריכטעט, אין וועלכער ער דיא פאָן סטאַמבולאָוו ערגרייפפענען מאַסרעגעלן בעלגט, דיא דורך איהן ערפאָלגטען מיניסטעריאַל- אונד מיליטאַרישען ערנענונגען בע-שטאַטיגט אונד סטאַמבולאָוו ווערדען אַלס מיניסטער פראַזידענטען ערנענט.

צום שלוסס דאַנקט דער פיר׳סט אין זיינער פּאַ-קלאַמאַציאָן דעם בולגאַרישען פאָלקע אונד דער אַר-מעע פיר דיא דעם טהראָנע בעוויעזענע טרייע אונד פיר איהר אינטרעסען צו גינסטען דער עהרע דעם בולגאַרישען נאַמענס.

פאַרגעסטערן אים 4 אוהר מאָרגענס פערלעס דער פיר׳סט דיא שטאַדט רוסשוק אונד טראָף אים 8 אוהר פאַרמיטטאָגס אין סיסטאָוואָ איין. היער געשטאַלטעט זיך דער פּפּפאַנג וואָאָנדיך נאָך בעגיסטערטער. דאָס פאָלק שפּאַנטע דיא פּפערדע דעס פיר׳סטליכען וואַגענס אים אונד צאָג דעזזעלבען ביז צור קירכע, וואָ אין פיערליכער דאַנקגאָטטעסדיענסט אבגעהאַלטען וואָרדע. נעגען 10 אוהר ריזשט דער פיר׳סט נאָך טירנאָוואָ אב. איזט דער גאַנצען שטרעקע וואָרדע ער פאָן דער בעפאָלקערונג, אין דערען שפּיטצע זיך דיא גייסטליכען מיט הייליגענגלעקען בעפאַנען, לעב-האַפט בעגרוסט. פיזנ קיאַמעער פאָן טרנאָוואָ ענטפּפרינג ערוואַרטעט אייגע בעריישענדע פאָלקס-מענגע צו פוס, צו וואָגען אונד צו פּפערדע דיא אנקומפט דעס פיר׳סטען. איינע עבענאָ גראָסע מענשענאַנאַמלונג וואַר פאָן דא בי צום איינגאַ-נג אין דיא שטאַדט, זאָ דאָס דיא וואָגען ניכט פאָראַוואַרטס קאָמען קאָנטען. דיא שטאַדט טרי-נאָוואָ וואַר עס, וועלכע דען פיר׳סטען אנשטאָס צור גענעראַלאַוזיאָן גאַב. הער אנגעקאָמען, דאַנק-טע פיר׳סט אלעקסאַנדער דער בעפאָלקערונג טיעף בעוועגט פיר איהרע טרייע. — יא וויטער דער פיר׳סט רייזט, דעסטאַ מעהר נימט דיא פּפּפּפאַנג דעס פאָלקעס צו.

אם מאָנטאָג אבענדס האָט פאָר דער רעזי-דענץ דעס פיר׳סטען אין טרנאָוואָ איינע גראָסע פאָלקסגאַנאַמלונג שטאַטגעפונדען, וועלכע דען פיר׳סטען מיט ניכט ענדען וואָללענדען. האָכריפען בעגרוסט. בעצירקסשלאַנשפּעטאַר קיטאַנ-טשעוו הועלט איינע אנשפּראַכע, אין וועלכער ער דעם פיר׳סטען פיר דיא ריקקעהר דאַנקטע אונד אים נאַמען דעס גאַנצען פאָלקעס דיא טאַ-דעשטראָפּע פיר דיא פערראַטהער פערי-דאַנגטע. — געסטערן הועלט דער פיר׳סט איינע מוסטערונג איבער דיא נאַרניזאָן אונד ריזשע נאָך עלענאַר אב. מאָרגען טרפּפּפט פיר׳סט אלעק-סאַנדער אין פּיליפּפּאָפּעל איין אונד אם זאָמסטאָג ווערד ער אין זאָפיאָ ערוואַרטעט. איזט דען עמפּפאַנג אין דיעזער שטאַדט איזט מאַן אם מיסטען געשפּאַנגען, דאָ דאָרט דאָס רוסיסע, פיינדליכע עלעמענט טראָטץ דער לעטצטען ער-איגנישס נאָך אומער דיא אבערהאַנד האָט אונד אין טהייל דער אַרמעע — וויא הייטע בעריכטעט ווירד — ענטשלאָסען זיך זאָלל, דעם פיר׳-סטען אָפּפען ענגגעגענצוטרעטען.

אין גאַנץ אייראָפּאַ — רוסלאַנד אונד דעס-סען אנהאַנג אינגענאַמען — בייגנט מאַן דעם שפּרעכונגען צו מאַכען, אבער נאָר ניכטס צו האַל-טען, בעגינט זיך עטצט דאַמיט, איבער בערלין הער צו פערזיכערן, דאָס דאָס צערעגייך דיא בעסטען אבזיכטען הועגע. „ווען נור פיר׳סט אלע-קסאַנדער געוואַלטטהאַטיג אקטע פערמידעט, קיין מענשענלעבען אָפּפערט אונד זיך אין זיינע פערראַטהסמאַסיגע פּפּפּלאַכטען אַלס״ מיט אנדערען וואָרטען דאָס ניכטס אנדערעס, אַלס פאָלגענדעס: ווענן אויך נור איינער דער שאַמלאָזען פערראַטהער צום טאָדע פערי-אורטהיילט ווערדען זאָלל טע, דאַנן ווירד רוסלאַנד דיעזען אנלאַסס צור בעזעטצונג בול-גאַריענס בענוטצען. דאָס איזט זעהר בעגרייפלך: רוסלאַנד ווילל עס ניכט צוגעבען, דאָס דיא פערראַטהערישע בריוט, דיא זיך איהר זיינע קאָסטען אין זאָפיאָ מאַסטעט, איינגעראַטטעט ווערדע; עס ווילל פריי האַנד האָבען, אים זיך דערזעלבען שפּאַטער איינמאָל, בייא גינסטיגער געלעגענהייט, צו בערעגען.

אין לאָנדאָן אונד פאַריז ווירד דיא לאַנג אַלס איינע זעהר ערנסטע בעצייכענעט. דיא מיסטען ענגלישען אונד פראַנצאָזישען בלאַטטער שפּרעכען אהרע בעזאָרגנוס איס, דיא ריקקעהר דעס בולגאַרישען פיר׳סטען דורך אַ עטצטע ערנסטע פער-וויקלונגען פערזיכען. דיא לאָנדאָנער „מאָרגענ-פּאָסט״ שרייבט: „ענגלאַנד, דייטשלאַנד, אָסטער-רייכ-אונגאַרן אונד איטאַליען זאָללטען געמיינשאַפט-ליך רוסלאַנד „דיא האַנדע וועגען״ צוריקען, דאַמיט דיעזעס ניכט ווייטער דיא בעשטעהענדען פערטראַ-גע מיטאַטטע אונד שלעסליך אייך קאָנסטאַנטינאָ-פּעל בעזעטצע. נור איזט דיעזע וויזע קאָנגטע אין קרעג פערמידען ווערדען. אייראָפּאַ איזט בעריישט מיט, דיא אינוכבערע לאַגע צו ערטראָגען, וועלכע דען הערדעל לאַהמט. רעזולט רוסטונגען נאָטה, וועגדיג מאַכט אונד דיא גאַנצע וועלט ניכט איס דער אונגעוויסהייט אונד בעזאָרגנס פיר דיא צו-קונפט קאָמען לאַסט.״ — אין פראַנקרייך זעהט מאַן דען איינציגען אויסוועג, דען קרעג צו פערמידען, נור אין דער פריוולענען אבדאַנ-קונג דעס פיר׳סטען אלעקסאַנ-דער.

דיא זייט פאַרגעסטערן אים בולגאַריען איינ-געלייפענען נאַכריכטען שטעללען ווייר היער קורץ צוזאַמען:

אבער דען עמפּפאַנג דעס פיר׳סטען אלע-קסאַנדער אין רוסטשוק ווירד נאָך נאַכטראַ-לוך פאָלגענדעס בעריכטעט: דער איינציג דעס פיר׳סטען אלעקסאַנדער אין רוסטשוק וואַר אין וואהרער טריאומף. סטאַמבולאָוו בעגיס-טע דען פיר׳סטען אונטער שטרמישען צוריקען דער פאָלקסמענגע, דער פיר׳סט וואָרדע אַן סטאַמבו-לאָוו, אַן אפּפיציעלען אונד מאַנגען אים דעם פאָלקע אויף דען שולטערן אונטער אונבעשרייבלי-כעם יובעל ביז צום פאַלאַסט געטראָגען.

דיא בולגאַרישע רעגיערונגסאַפּפּ, אין דערען שפּיטצע סטאַמבולאָוו שטאַנד, האָט דיא רעגיע-רונגסגעוואַלט אין דיא האַנדע דעס פיר׳סטען אלעקסאַנדער צוריקגעגעבען, אויך קאַראַוולאָוו, וועלכער אין זאָפיאָ דיא רעגיערונג פערטראָט, איזט צוריקגעטרעטען. אין דאָס בולגאַרישע פאָלק אין דער פיר׳סט אין בולגאַרישע פאָלק איינע פראַקראַמאַציאָן געריכטעט, אין וועלכער ער דיא פאָן סטאַמבולאָוו ערגרייפפענען מאַסרעגעלן בעלגט, דיא דורך איהן ערפאָלגטען מיניסטעריאַל- אונד מיליטאַרישען ערנענונגען בע-שטאַטיגט אונד סטאַמבולאָוו ווערדען אַלס מיניסטער פראַזידענטען ערנענט.

צום שלוסס דאַנקט דער פיר׳סט אין זיינער פּאַ-קלאַמאַציאָן דעם בולגאַרישען פאָלקע אונד דער אַר-מעע פיר דיא דעם טהראָנע בעוויעזענע טרייע אונד פיר איהר אינטרעסען צו גינסטען דער עהרע דעם בולגאַרישען נאַמענס.

פאַרגעסטערן אים 4 אוהר מאָרגענס פערלעס דער פיר׳סט דיא שטאַדט רוסשוק אונד טראָף אים 8 אוהר פאַרמיטטאָגס אין סיסטאָוואָ איין. היער געשטאַלטעט זיך דער פּפּפאַנג וואָאָנדיך נאָך בעגיסטערטער. דאָס פאָלק שפּאַנטע דיא פּפערדע דעס פיר׳סטליכען וואַגענס אים אונד צאָג דעזזעלבען ביז צור קירכע, וואָ אין פיערליכער דאַנקגאָטטעסדיענסט אבגעהאַלטען וואָרדע. נעגען 10 אוהר ריזשט דער פיר׳סט נאָך טירנאָוואָ אב. איזט דער גאַנצען שטרעקע וואָרדע ער פאָן דער בעפאָלקערונג, אין דערען שפּיטצע זיך דיא גייסטליכען מיט הייליגענגלעקען בעפאַנען, לעב-האַפט בעגרוסט. פיזנ קיאַמעער פאָן טרנאָוואָ ענטפּפרינג ערוואַרטעט אייגע בעריישענדע פאָלקס-מענגע צו פוס, צו וואָגען אונד צו פּפערדע דיא אנקומפט דעס פיר׳סטען. איינע עבענאָ גראָסע מענשענאַנאַמלונג וואַר פאָן דא בי צום איינגאַ-נג אין דיא שטאַדט, זאָ דאָס דיא וואָגען ניכט פאָראַוואַרטס קאָמען קאָנטען. דיא שטאַדט טרי-נאָוואָ וואַר עס, וועלכע דען פיר׳סטען אנשטאָס צור גענעראַלאַוזיאָן גאַב. הער אנגעקאָמען, דאַנק-טע פיר׳סט אלעקסאַנדער דער בעפאָלקערונג טיעף בעוועגט פיר איהרע טרייע. — יא וויטער דער פיר׳סט רייזט, דעסטאַ מעהר נימט דיא פּפּפּפאַנג דעס פאָלקעס צו.

אם מאָנטאָג אבענדס האָט פאָר דער רעזי-דענץ דעס פיר׳סטען אין טרנאָוואָ איינע גראָסע פאָלקסגאַנאַמלונג שטאַטגעפונדען, וועלכע דען פיר׳סטען מיט ניכט ענדען וואָללענדען. האָכריפען בעגרוסט. בעצירקסשלאַנשפּעטאַר קיטאַנ-טשעוו הועלט איינע אנשפּראַכע, אין וועלכער ער דעם פיר׳סטען פיר דיא ריקקעהר דאַנקטע אונד אים נאַמען דעס גאַנצען פאָלקעס דיא טאַ-דעשטראָפּע פיר דיא פערראַטהער פערי-דאַנגטע. — געסטערן הועלט דער פיר׳סט איינע מוסטערונג איבער דיא נאַרניזאָן אונד ריזשע נאָך עלענאַר אב. מאָרגען טרפּפּפט פיר׳סט אלעק-סאַנדער אין פּיליפּפּאָפּעל איין אונד אם זאָמסטאָג ווירד ער אין זאָפיאָ ערוואַרטעט. איזט דען עמפּפאַנג אין דיעזער שטאַדט איזט מאַן אם מיסטען געשפּאַנגען, דאָ דאָרט דאָס רוסיסע, פיינדליכע עלעמענט טראָטץ דער לעטצטען ער-איגנישס נאָך אומער דיא אבערהאַנד האָט אונד אין טהייל דער אַרמעע — וויא הייטע בעריכטעט ווירד — ענטשלאָסען זיך זאָלל, דעם פיר׳-סטען אָפּפען ענגגעגענצוטרעטען.

אין גאַנץ אייראָפּאַ — רוסלאַנד אונד דעס-סען אנהאַנג אינגענאַמען — בייגנט מאַן דעם

גריעכישען אינזעל מ אַ ר ע אַ פאַלשלשאַדיג צער שטאַרט. דרייהונדערט מענשענלעבען אַללען בייא דיזעזעם עדבעבען אומגעקאָמען זיין. דאס ערד-בעבען וואורדע איך אין דער. מעהרערע מיילען פאַן פיליאַטראַ געלעגענען, שטאַרט צ אַ נ ט ע פער-שפּרט. וויא פאַסט אַללע הייזער בעשאַדיגט וואָר-דען זינד. אין דער לעטצטענאַנגנטען שטאַרט איזט קיין פערלוסט אַן מענשענלעבען צו בעקלאָגען. איך אין פעלען אַנדערען אָרטען גרייכבלאַנדס וואָר-דען צו גלייכער צייט שטאַרקע ערדשטאָסס פער-שפּרט.

* (פאַן הייש ר ע ק ק ען פ ע ר ו ו ס-ט ע ט) וואורדען נאהעצו זעכציג געטיינדען דער שפאַנישען פראָווינץ קו ע נ צ אַ. דיזע גע-פראָגען טהערבען עישענען אין זאַ גראַסען מאַסען אין דער עוואָהנשען פראָווינץ, דאס זיי איינען מעטער האָך דען באַדען בערעקקטען. איך אין מענשענלעבען, דאס איינעס קליינען קינדעס, איזט — וויא איס מאַדריד געמעלדעט ווירד — דען הייש-רעקקען צום אָפּעַר געפאַללען. דאס קינד, וועלכעס אינבעאַיזוכטנט איך פייעס פעלדע שפעלטע, וואורדע באַלד פאַן דען הייש-רעקקען אומצינגעלט, וועלכע זיך אין זאַ גראָסער מענגע אנהייפטען, דאס דאס קינד אינטער דערען לאַסט ערשטיקקטע.

פרענומעראַציאָנס-איתלאַדונג.

ווי ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראַנטען דערען פרענומעראַציאָנס-בעריכטען אם 1-טען סעפטעמבער צו ענדע געהט (וואס נאָכ ד י י ש ל י ך איך איהרער „אדרעסס-שליפּע" אנגעצייגט איזט), איהרע פ ר ע נ ומ ע ר אַ ציאָן נ יט י נ סט צו ערנ יי ערן, דאמיט דיא וויי-טערע פערזענדונג דער בלאַטטער קיינע שטאָרונג עלייד-ע.—

איך ביטטען ווייר דיא אדרעססע דייטליך וויא פאָלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

האָכשטראַסע נומער 1. בודאַפּעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☛ נייא איינטרעטענדע פראָנומעראַנטען ערהאַל-טען דיא שאָן ערשיינענען טהיילע דער

נעשיכטע דער נייערען צייט

נאכגעזענדעט.

ראָטטאָצעהונג פאַם 28-טען איינסט 1886.

בודאַפּעסט	85	32	21	43	60
לינץ	78	40	65	11	48
טריעסט	21	60	22	23	55

אבדוללאה שטאַפּא אבער האַטטע מיטה אונד פע-זעטצט מיט דעם אין זיינער האנד בעפינדליכען בלייא-שטאַקק דעם יאַנישאַרען איינען דעראַרטיגען היעב איך דעסטען קאָפּ, דאס דאס בלוט זאָפּאָרט אין שטראָמען צו פליעסען בעגאנן.

אבדוללאה אבאַר שטיעם בייא דיזעם היעב איינען שרייא איס אינד דאס בריטינע הייסט שיפּפּלנ, שטיר-טע ער גלייך איינעם פערוואונדעטען באַרען איך שטאַפּא לאָן, אונד נאכדעם ער נאָך איינינע היעבע איך שולטערן אונד האַנדע אויסגעהאַלטען, וואָבייא ער איך זיינען יאַ-מאנען אַללען לאַסטען מוסטע, עיניגיפּ ער זיינען נענגער מיט זיינען פורטבאַרען אדטען, וואָרט איהן אין דיא לוסט עמפאָר אונד דריקקטע איהן בייס אויפּפאנגע אין זאַלבער אומארמונג אַן זיך, וויא וועגנ ער איינע באַא פאָנשטיקטאַר (ריעזענשלאַנגע) נעזעהען וואָרע. דא שפּעללטע עס זיך אבער הערעים, דאס אויך שטאַפּא דאס רינגען פערשפּעהנ ער אומקלאַמטערע מיט ביידען האַנדען דען האַלז דעס ריעזען אונד פיעסטע דעזעלבען זאָ נע יאַלטיג צוזאַמטען, דאס יענער נאָך איינינע מאָטענטען צו טויטעלן בעגאנן אונד עגדליך רוקקלונגס נעדערפיעל. היערוך קיינעטע אבדוללאה שטאַפּא אויך זיינע בריוסט נעדערע אונד ריוסט איהם אין בישעל זיינעס באַרטעס אלס אנדענקען פייס.

איבערוואַרטיגט פאַן זיין אונד שאַך, שליעף דער יאַנ-מטאַרע אויף דער נאַסטע אין, וואַהרענד דער מוזעלמאַנ מיט זיינעם צו טאָדע עישראָקקענען נאַסטע זיינעם הויזע ציאַיעלטע.

נאכדעם זיא זיך נאָך דורך איינינע ענגע נאַסטען גע-וואַנדען, דזוזעזע נאַשען דורכשרייטטען אונד מעריע-ל פּפּוינקער הינטער זיך געלאַסטען האַטטען, געלאַנגטע שטאַפּא ענדליך אן זיין הויז.

וועגן ווייר פאַן איינער נאַסטענשטרע שפּרעכען, ווייר דען ווייר איינע נאָסטע אונקענטנטיס דיזעם אַרטעם פער-ראַטטען, נאכדעם דאָרט, וויא אבדוללאה שטאַפּא וואָהנטע, ניכט איינמאַל אין נעדאַנקען איינע נאַסטע פאַרהאַנדען וואר; שטאַטט דערזעלבען וואָרען עטוואַ אנדערטהאַלב-טויזענד האַלצהיטיגע דעראַרטיגע אינדע. הינטער אונד נעבען איינאַנדער עגייטע. דאס יעדער נור דורך דען האַרטיגאַר. האָף אונד נאַרטען זיינעס נאַכבאַרס אין דאס יענעגע הויז צו נעלאַנגען פערמאַכטע, אונד נאכדעם דיא אינוואַהנער נאַנצ ר ה זעריטהען אין דער נעהטיגטען. לוסטיגטען איינטאַכט צו לעבען פפלעגטען, וואר יעדעס הויז אין זאַלבער וויזע איינגעריכטעט. דאס מאַן אויס דעמזעלבען וואָאָ ט אין דאס נאַכבאַרהויז געלאַנגען קאָנגע, אונדעס באַלד דיא דאַכע מיט איינאַנדער גלייכגעפּפּענד וואָרען, באַלד דיא אַללעע אין גלייכער האָהע לאַגען, זו דאַכטע, וועגן יעמאַנד אויפאַטטאַלך פערפאַלגט וואָרע, אים מאַ-מענט דורך דיא דאַכע, צימטער אונד קעלער אונטע-ינדבאַר פערשווינדען קאָנגע

(פאָרזעטצונג פאָלגט.)

געשעפטסבעריכט

געטרייד-געשאָפּ. ווייצען וואר נעם פעין מאַסיג צו מאַרקטע נעבראַכט. דיא קויפלוסט וואר נוט 29000 מעטצר וואורדע פערקייפט.

ווייצען, טהיים (נייע) 500 מעטצר 81.5 קילאָגראַמס —9. נוזד. 300 מעטצרצענט 81, קילאָ 8.90 נולדען 300 מעטצר-צענטנער 81 קילאָ. 8.90 נולדען. 600 מטצ' 81 ס. 8.90 נול. — 500 מטצ' 81 קילאָ' 8.95 נולדען. פעסטער-באַרען 00 מעטצרצענ. 82, קילאָ 8.80 נולד.— ווייסענבורגער 1000 מעטצרצענ' 80 קילאָ. 8.80 נולדען. — אָבערטהיס (נייא) 500 מעטצרצ' 80 קילאָ 8.85 נולדען נאַדראָונגאַיישער 400 מעטצר-צענט' 79 קילאָ 8.70 נולד. (אללעס פער 3 מאָנאַטט.)

דיא אמטליכען געטרייד נאַטירונגען דער הייזיגען קאָרנהאַללע זינד: וויצען:

קוואל.	טהיים: fl.kr. fl.kr.	פעסטער-באַרען: fl.kr. fl.kr.	נאַדראָונגאַר.: fl.kr fl.kr.
77 קילאָ	8.40—8.3	8 65—8.55	8.65—8.55
78 „	8.50—8.45	8.70—8.60	8.75—8.70
79 „	8.60—8.55	8.80—8.75	8.85—8.80
80 „	8.75—8.65	9.90 - 8.85	9.—8.90
81 „	8.80—8.75	9.05—8.95	9.05—9.—

כאַרן 6,60 — 6.80 נול.

נערסטע , פוטטער-וואַאַרע 6,45 — 6,75 נולד.

האַפער. 6,30 — 5,50 נול. פער מאַסטע.

קוקורוץ (מאַיס) 6.50 — 6,55 נולד.

טערמינע-געשעפּט. ווייצען פער פרילאר 9.13 — 9.15 נולד. האַפער פער הערבסט 6,25 — 27 6 נול. קוקורוץ פער יוני 1887 6.72—6.73 נולד.

ר ע פ ס. באַנאַטטער פער אויגוסט-סעפּטעמבער 9 —9,50 נולד.

מעהל-פייזע (פער 100 קילאָגראַמס זאַמטט זאַק פייא אַב פעסטס:) נומ' 0: 16 נולד. 80 קר. נומ. 1: 16 נולד. 30 קר. נומ. 2: 15 נולד. 80 קר. נומ. 3: 15 נולד 30 קר. נומ. 4: 14 נולד. 70 קר. נומ. 5: 14 נולד. 30 קר' נומ. 6: 13 נולד. 70 קר. נומ. 7: 13 נולד. 30 קר. נומ. 8: 12 נולד. 70 קר. נומ. 8½: 11 נולד. 60 קר. נומ. 8¾: 8 נולד. 80 קר. פיינע קליע 4.60 נולד. גראָבע קלייע 4 נולד. 10 קרייצער.

הולזנפּרייסע: ערסטע אונגאַרישע נייע צו 9 נול. לינזען —14—20 נול. פיאָלען גראָסע ווייסע נייע 8 —8,50 נול. צווערגל-באַהנען 11,50 נול. באַהע הולזע 4,90—5,20 נול. הולזע בריען 8,75 נול. מאַהן נרייער — נול. בלוטער 30—32 נול. קיפּפּעל 28—33 נול. ווייקען נול. — האַנזאַמען 8,75 נול. (אללעס פער 100 קילאָ.)

עדדאַפּעל נייע 2,30—3 נול' פער מעטצר.

שפּרייטס. נייע מעטהאָדע. אים קליינען 27.50 נול. אים גראָסען —27. נול. אללע מעטהאָדע 30 נול. אללעס פער 10000 לישע-פערצענט.

צוועטשגען. באָסנישע צו 22.32 נולד. סערבישע צו 16.07 נולד.

פרענומעראַציאָנס-איתלאַדונג.

ווי ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראַנטען דערען פרענומעראַציאָנס-בעריכטען אם 1-טען סעפטעמבער צו ענדע געהט (וואס נאָכ ד י י ש ל י ך איך איהרער „אדרעסס-שליפּע" אנגעצייגט איזט), איהרע פ ר ע נ ומ ע ר אַ ציאָן נ יט י נ סט צו ערנ יי ערן, דאמיט דיא וויי-טערע פערזענדונג דער בלאַטטער קיינע שטאָרונג עלייד-ע.—

איך ביטטען ווייר דיא אדרעססע דייטליך וויא פאָלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

האָכשטראַסע נומער 1. בודאַפּעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☛ נייא איינטרעטענדע פראָנומעראַנטען ערהאַל-טען דיא שאָן ערשיינענען טהיילע דער

נעשיכטע דער נייערען צייט

נאכגעזענדעט.

דער הערע: אונד קנאַבענקליידער-לאַגער בודאַפּעסט, האַנדשטראַסע, האַלסקאַסערנע.

עמפּפעהלט זיין וואַהלאַסאָרטירטעס לאַגער פאַן

זאָממער- אונד הערבסטאַנצוגען

זו אייך האָזען, גילעטס, אבערציעהער, ווינטער-פאַללטאַטס, האַזוראַלאַס, מעקסקאַנער, שטאַדט-אונד רייזע פעלצע, זו וויא קנאַבענקליידער (בלי חשש שעטנז). נאָך נייעסטער פאַאָן צו דען מיללינסטען פייזען.

בעשטעללונגען נאָך מאַאָס ווערדען בינען 24 שטונ-דען מיט אייסנאַהמע שבת אונד יום אנגעפערטיגט.

צ אַ ה נ ע

אונד נעבייסע ווערדען נאָך דער בעסטען אמעריקאַנישען מעטהאָדע פערפערטיגט. פייזע בעללינסס.

אויך אויף ראַטען.

J. BARNA, Budapest, Waitznergasse 24.

מצבות.

ארנאָלד מאָהנס גראַבשטיינלאַגער

Budapest, Waitzner-Boulevard Nr. 5.

(אן שבת אונד יום נעשפערט.)

עמפּפעהלט זיך אלדען יענען, ווערכע דיא טייורונג ספּרעכט דעם גראַבשטיינזעטצענס צו ערקלדען האבען, — זעהר שאָנע גראַבשטיינע איס מאַרמאָר אונד גראַניט זינד אין גראַסער איס-וואַהל אַראַבע-טיס, מאָדערנע גראַבשטיינען, זעהר שאָנע שריפט-טען מיט עכטער פערגאָלדונג, ווערדען בעסטענס איסגעפיהרט.

אבדוללאה שטאַפּא אבער האַטטע מיטה אונד פע-זעטצט מיט דעם אין זיינער האנד בעפינדליכען בלייא-שטאַקק דעם יאַנישאַרען איינען דעראַרטיגען היעב איך דעסטען קאָפּ, דאס דאס בלוט זאָפּאָרט אין שטראָמען צו פליעסען בעגאנן.

אבדוללאה אבאַר שטיעם בייא דיזעם היעב איינען שרייא איס אינד דאס בריטינע הייסט שיפּפּלנ, שטיר-טע ער גלייך איינעם פערוואונדעטען באַרען איך שטאַפּא לאָן, אונד נאכדעם ער נאָך איינינע היעבע איך שולטערן אונד האַנדע אויסגעהאַלטען, וואָבייא ער איך זיינען יאַ-מאנען אַללען לאַסטען מוסטע, עיניגיפּ ער זיינען נענגער מיט זיינען פורטבאַרען אדטען, וואָרט איהן אין דיא לוסט עמפאָר אונד דריקקטע איהן בייס אויפּפאנגע אין זאַלבער אומארמונג אַן זיך, וויא וועגנ ער איינע באַא פאָנשטיקטאַר (ריעזענשלאַנגע) נעזעהען וואָרע. דא שפּעללטע עס זיך אבער הערעים, דאס איך שטאַפּא דאס רינגען פערשפּעהנ ער אומקלאַמטערע מיט ביידען האַנדען דען האַלז דעס ריעזען אונד פיעסטע דעזעלבען זאָ נע יאַלטיג צוזאַמטען, דאס יענער נאָך איינינע מאָטענטען צו טויטעלן בעגאנן אונד עגדליך רוקקלונגס נעדערפיעל. היערוך קיינעטע אבדוללאה שטאַפּא אויך זיינע בריוסט נעדערע אונד ריוסט איהם אין בישעל זיינעס באַרטעס אלס אנדענקען פייס.

איבערוואַרטיגט פאַן זיין אונד שאָך, שליעף דער יאַנ-מטאַרע אויף דער נאַסטע אין, וואַהרענד דער מוזעלמאַנ

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Márkus. Andrássystrasse Nr. 12.

טער זייער ארטעע צו דער עטעגען פיעדלבקייט נאך בוראפעסט עגזטזנדעטע — אן אין גיכסט צוואמען.

* (פאם לאשאנצער ראבבי'ס גער ר) איט אונז איינע איסזיהרלכע אונפארטאצאן אן אנגעלעגענהייט דער דארטיגען יידישען פראפארנירטען צונעקאמען, דא ווייר דיעזע אונפארטאצאן צו שפאט ערהיעלטען, קאנגען ווייר פאן דערזעלבען ערסט אין נאכסטער נוממער נאטיץ נעהמען.

* (תגרת פלאם ר.) אין דער רוסישן קוקאזישען שטארט מזבא וואהנען געגען טויזענד יידישע פאמיליען (אין גאנץ קוקאזען לעבען עטוא צוויי טויזענד יידישע פאמיליען). דיא יידען פאן קוטא האבען דען ספרישען רוטים אונד קליידען זיך ווי דיא פערזער. איך שפרעכען זיא פערזיש. דאס רוסישע איזט אוהנען ניכט זעהר געריינג. זיא בעהיטען, דאס זיא פאן דען יידישען געפאנגענען פאן תגלת פלאסר אבשטאמען. זיא וואהנען פאן יע הער אין אהרעם געזיערבע ניכט בעשראנקט. ערסט פאר מורצעם וואירדען געגען זיא איינאהמס. געזעטצע געשאפען אונד אירגען איינע גאסען אונטער דעם נאמען „יידענפיערטעל" צום וואהנען איינגעריכטט. זיא ווערדען פאן דען הארדען דעם לאנדעם אפט איינגעפינדערט אונד געמארדעט. עס פערגעהט פאסט קיינע וואכע. אהנע איינען, אן איינעם יודען בענאגנענען מארד. איך היא פאלשע בלוטבעשולדיגונג טוטט אן קוכא אומער פאר אסטערן איך. צו דיעזער צייט פרוכטען זיך דיא ארמען יודען פאר דער וואהה דעם פאבעלס אן וואלדער אונד האלען.

* (איזט פאלסבארר אנטסעמיט?) דיעזע פראגע בעשאפטיגט גיילך איינען טאג לאנג דיא לאנדאנער יודענשאפט. אין ענגלישעם בלאטט שרייבט נאמלך פאלגענדעס: „עס איזט אונבעגרייפלך, וואהרום מיניסטערפראזידענט סאלסבארי ניכט הערען קאשען צום פינאנצמיניסטער ירנאנט האט. טראטצדעם דיעזער זיר פיר דיעזען פאסטען אם מיסטען בעפאהיגט איזט. וואהרשיינליך אבער האט סאלסבארי דעם האלב אויף דיא וואהל נאשעגנס פערצבטטעט, וויל לעטצטערער פאן יידען אבשטאממט אונד ער, סאלסבארי, אין בעקאנגטער יודענפיינד איזט אונד זולכסס זיינע גיטער נעמאלס פאן יידען פערפאכטטעט." — דיעזעס בלאטט וואירדט פאן צוויא הערפאראנגעגעבען ענגלישען יודען דעם מיניסטערפראזידענטען צוגעשיקקט, וועלכער טאגס דאריף דורך זיינען סעקרעטאר ערקלערען לייס, דאס עס אזיס גיעמאלס אינגעפאלען דיא, זיך

דער פרייסישע. אנגליך דיא פראנצאזען איהנען דאס לעבען זא זייער נעמאכט האבען, נאהמען דיא דען פערוואונדעטען אינטער אירען שוטען, ועטצטען אייגע בעשווערדע אינטר דיא פערלעטצונג דעס פאלקערעכטס. אייא אונד באטען דען קאיזער. דיא זאכע נעגייא צו אינטערזוכען. דאס וואירדע איך פערשפראכען, אזיס אבער גיע נעשעהען. דאס דער קאיזער אדער זיין בוידער קאל דען מאך בעפאלען האבען, לאסט זיך גיכט דענקען. דא אבער דער הויפאיינ, אבערסט גיכט בעשטראפט וואירדען אזיס, זא אזיס צו פערמוטען, דאס ער בעפעהל נעהאבט האבע, זיך דער בייגע. שאפען צו בעמאכטיגען, אונד דאס דיא ווילדען הוזארען דען בעפעהל ביז אויף פרמארזונג דער נעזאנדטען אייסנע. דערגט האבען.

V.

קריעג דער צווייטען קאאליציאן. — באנאפרטע אין עגיפטען אונד סוריען.

דיעסמאל צוינגט דער רוסישע קאיזער, פול I. (1796—1801), קאטהארינאס זאהן אונד נאכפאלגער, מעהר ערנסט נעגען דיא פראנצאזען אונד שיקקט דען פוכסבא דען בעשווערטע אין פאנא (ווארשויא). דען גענעראל זוווארא, זיך מיט דען אפטערייכיערן צו פערבינדען, גיכסט הער אין דען פיעלדען מארשען, נעפעכטען אונד שלאכטען! זא פיעל דיא נעגען צו אנגען, דאס זיך רוסען, אפטערייכער אונד פראנצאזען אין דייטשלאנד, דער שווייץ אונד אינגלאנד בעקאמפען.

(פאלזטצונג פאלגט.)

פאלליעטאן.

סולטאן אונד קרעמער.

היסטאריישער רומאן אויס דער נעשיכטע דער טירקייא.

(8-טע פאלזטצונג.)

גלייך דען אינגרינגען בעשאנד אייך אבדוללאה שאפאראס הייז אויס האלן אונד האטטע נור איין אייגענעם צימטער, דאך דיא האטטען פיעל פלאטזן דארין. עס בעפאנד זיך אויך איינע פייערשטעללע אין דעמזעלבען, אונד ווענן דער נאטט בעזאגדעס וואהלעריש וואר, זא קאנטע ער זיך אין זעהר שאנגע לאנגע אויף דעם דאכע דעם הייזעס בעריטטען, אויף וועלכעם זיך אייגע וויילינבע בעפאנד. דיא איינריכטונג וואר ניכט אנדערליך פערשווענדע. דיא אייגענען, אייגע בינזענמאטטע אין דער מיטטע דעס צימטערס, אייגע מיט אייגעם טעפיך בעדעקקטע באנק אין דער עקקע, אייגיגע האלצטעללע אונד שיטטעלן מיט אייגעם קרוגע אויף אייגע האלצגיטטערלאנגע אונד אייגע זעהר אייגאכע קאנגעשיריע אויף דעם הערד בערדעטען דיא נאנצע אייגריכטונג.

פאן דער דעקקע דעס צימטערס הינג אייגע אירדענע לאמטע הענאב, וועלכע שאפאראס מיט אלפהרענגבראמטע שאפאר אונד צענדר אנצינדעטע, דאנן אין אייגעם קלייגען רונדען טראגע וואשוואסטר מיר זיינען נאטט הערבייבראכטע, אין דעם לאנגען קרוגע טרינקוואסטר פאם בריגנען האלטע, וואריאיך עי זיינע בינזענמאטע צום פאריטען בראכטע אונד דערען אינהאלט אויף דיא בינזענמאטע

פאלליעטאן.

סולטאן אונד קרעמער.

היסטאריישער רומאן אויס דער נעשיכטע דער טירקייא.

(8-טע פאלזטצונג.)

נאך דער דעליריאן זיינער פאטטער צו עקקלעגען, אונד דאטט דיא אהם צור לאטט געדענטע יודענפינדלבקייט רין ערפגנדען זיא.

* (קאנגלואזן פאן פארטונגאל) ווילד עטצט אן וויען, נאנן יעדאך דען דארטיגען דאך ניכט בעזוכען, דא מאזזער-קאנג פראגין אזטע יעטצט אין פעטט ווילד אונד זיך פאן הער צו דען מאגאזיערן נאך גאלליצען בייא פשע-מישר אונד גראדעק) בעגעבען ווירד. קאנג לאין אבער שאן אם 11-טען סעפטעמבער צור זיל, בערגען האבציט זיינער שווענטער נאך סינגמארינגען אונד פאן דא דירעקט נאך בערלין זיך בעגיבט. — אים אנדאסס דער אנזעזעהניט דעם קאנגס פאן פארטגאל אין וויען ערצאהלט מאן זיך דארט פאלגענדעס אבענטייער. ווערלכעם אזדס פאסטרטע אונד פאן טרייגען פאלגען פיר דען מאגארבען האטטע זין קאנגען: גיילך ווענטטע קאנג לואין דאס אזרדענהיין אן ליסאבאן צו בעזוכט גען. דארט פאנד ער אייגע פעטט פערשאפטעגע טחיזע, דיא צו אפפנען ער דעם וואר-טער בעפאהל. דיעזער וואגטע ניכט צו ווידער-שפרעכען, אונד אלס ער דיא טחיזע אפפנעטע, שטרצטע זיך אין טאבזוכטיגער קראנקער אויף דען פאנג. פאלקטע אזהן בים האלז אונד שרע: „עגלך האבע איך דיך! עטצט עגטקאמטט דיא מיר ניכט. דוא בזיגט עס, דער מיר טחהרן אונד קאנגגרייך גערייבט האט! דאס זאללסט דוא מיר בזיגען!" צום גלייכען אילטען דיא ארטצט אונד דיעגער דעם קאנג צור הילפע, אונד גיר מיט מיהע געלאנג עס, דען טאבזוכטיגען צו באנדיגען.

* (עכספלאזאן.) אן טשיקאנא האט — וויא פאן דארט טעלגראפיש בעריכטעט ווירד — אם זאנגטאג (29-טען ד.) אבענדס דער בריטען אן דאס דינאמיט- אונד פולווערמאגאצין דער פירמא „לאפלין אונד ראנד" איינגעשלאגען. דאס איינגעהייער גראסע מאגאצין אזט דארוך אין דיא לופט געשפרענגט וואר-דען. אייך מעהרערע בענאכבארטע מאגאצינע וואירדען צערשטארט, צוויא מענשען געטאדטעט אונד מעהרערע פערוואונדעט. פאסט אללע פענסטערשיבען דער גראסען שטארט טשיקאגא וואירדען צערטרוממערט.

* (דער פרייוויללינגע הונגערלייד ר.) דער אטאלענער סוצצי, פאן דעסען גיא ערפינדונגען געטראנק ווייר בע-ריכט בעריכטעט האבען, האט אם 19. אוגוסט אן מאלאנד דיגע 22-טע הונגערפאבע אנגעטרעטען, וועלכע דרייסיג מאנג דייערן זאלל. דער מא-גיסטראט צו מאלאנד האט סיצצי צו דיעזעם צוויעקקע אין אינגעגעם לאקאל אינגעגרייפט. וואה-רענד דער דרייסיג טאגע נוממט סיצצי ניכט דיא געריינגסטע שפייזע צו זיך, נור יעדען פינפטען טאג האסטעט ער אין וועגג פאן זיינעם טראנק. דען ער איך זיינער רייזע אין אפרוקא געפינדען צו האבען אנגעבט. דיא ערסטען זעכס טאגע זיינער פראבע פערבראכטע סיצצי אם בעטטע. יעטצט בעשאפטיגט ער זיך מיט שפרינגען אונד טרינגען. פערצצע ארצטע לאזען זיך טאג אונד נאכט אין דער בעיואכונג סיצצי'ס אב. דיעזער ווירד איך ניכט אינגען אינגענבליק אללין געלאסטען.

* (טאלערא אין דער ווילדען.) דער קאנג דעס גענגערשטאאטעס דאהאמעי (אבער-גוינגא, אפרוקא) האט אין דעקרעט ערלאסטען, נאך וועלכעם יעדע רעליגיאן גדולדעט ווירד, וועלכע איך דעם גלויבען אן איינען גאטט בעריהמ. אם שטאאטע דאהאמעי וואהנען ביז יעטצט ווילדע יודען אונד מוהסטען, דערען לעבען שטעטס אן געפאהר וואר. מענשען, אפפער זונד הארט זעהר הייס פאנרגאממען, אין לעטצטערער צייט יעדאך בעגגאללס איך בע-פעהל דעם קאנגס אבגעשאפפט וואירדען. אינטער-עסאנט איזט, דאסס דער קאנג אין זיינער הויפט-שטאדט אבאמעה איינע ווילדע בעוואהרען ווערד איך פאן אינגעגרייפלך אלס לייבגארדע אונטערהאלט.

גענטיקקע אונד גענטיכטע

דעם אינגאריישען פאלקעס.

VI.

דעם שרעקקליכען נאציאנאלאינגלוקקע בייא מאהאטש, וויא דיא גראפפ אונד דער הוהם אינ-גארנס איך יאהרהונדערטע הינגיס בעגראבען וואירדע, פאלגט איין ניכט מינדער גראפעס אינ-גלוקק אם אינגערען דעס לאנדעס זעלבסט. דעם ערצהערצאג פערדינאנד פון אפטערייך, בייזדער דער גונעהמע פערטייטיגטען קאנגין מא-ריע פאן אינגארן *) שטאנד אין פאלגע גערייטער אבמאכונג דאס רעכט איך דען טהרון אינגארנס צו **), אבער איך דער האכמוטהיגע וויאיאדע פאן

*) דיא לייגע דעס אין דעם שטעללעבאך ערפרונ-קענען 20-יאהريגען קאנגס וואירדע שטאטער איינגעזונדען אינר אן אפען גראבען.

**) צווייטען קאנג לודווינ אונד דעם ערצהערצאג בעשטאנד אין פערדאנ, לוים וועלכעם דיא אינגאריש קראנע איך דען ערצהערצאג אבגעטרעטה, וועגן לודווינ קונדלאו שפרינגען וואיאדע אפפ

פאלליעטאן.

סולטאן אונד קרעמער.

היסטאריישער רומאן אויס דער נעשיכטע דער טירקייא.

(8-טע פאלזטצונג.)

דער פרייסישע. אנגליך דיא פראנצאזען איהנען דאס לעבען זא זייער נעמאכט האבען, נאהמען דיא דען פערוואונדעטען אינטער אירען שוטען, ועטצטען אייגע בעשווערדע אינטר דיא פערלעטצונג דעס פאלקערעכטס. אייא אונד באטען דען קאיזער. דיא זאכע נעגייא צו אינטערזוכען. דאס וואירדע איך פערשפראכען, אזיס אבער גיע נעשעהען. דאס דער קאיזער אדער זיין בוידער קאל דען מאך בעפאהלען האבען, לאסט זיך גיכט דענקען. דא אבער דער הויפאיינ, אבערסט גיכט בעשטראפט וואירדען אזיס, זא אזיס צו פערמוטען, דאס ער בעפעהל נעהאבט האבע, זיך דער בייגע. שאפען צו בעמאכטיגען, אונד דאס דיא ווילדען הוזארען דען בעפעהל ביז אויף פרמארזונג דער נעזאנדטען אייסנע דערגט האבען.

V.

קריעג דער צווייטען קאאליציאן. — באנאפרטע אין עגיפטען אונד סוריען.

דיעסמאל צוינגט דער רוסישע קאיזער, פול I. (1796—1801), קאטהארינאס זאהן אונד נאכפאלגער, מעהר ערנסט נעגען דיא פראנצאזען אונד שיקקט דען פוכסבא דען בעשווערטע אין פאנא (ווארשויא). דען גענעראל זוווארא, זיך מיט דען אפטערייכיערן צו פערבינדען, גיכסט הער אין דען פיעלדען מארשען, נעפעכטען אונד שלאכטען! זא פיעל דיא נעגען צו אנגען, דאס זיך רוסען, אפטערייכער אונד פראנצאזען אין דייטשלאנד, דער שווייץ אונד אינגלאנד בעקאמפען.

(פאלזטצונג פאלגט.)

פרישיעדענע נייאגרויטען.

(דער קאנינג אונד צוויי ארטהאראקסע ראבבינער.) אין דער פאר־הללע דעם היעזיגן קונסטפאוויללאנס, וויא עטצט דיא היסטאר־ישע אויסשטעללונג זיך בעפינדעט, שפיעלט זיך געסערן מיטשאנס פאלגענדע אבנ, פאן וועלכער דאס צאהלריך פערזאמעלטע פובליקום טעגלעך ערגעסען וואר: קאיזער קאנינ פראנץ יאזעף, וועלכער דיא אויסשטעללונג בעזוכטע, וואללטע דיעזעלבע עבנן פערראסען, אלס דיא בידען ארטהאראקסען ראבבינער, הה"ג מיה' שמעון סופר אברק"ק ערלייא אונד הה"ג מיה' שלמה סופר אברק"ק בערעגסאס (בידע זאהנע דעם כתב סופר וצ"ל) אין דער נאהע ווינער מאעסטאס שטעהען בלעבען. דיא האנדע ערהאבען אונד מיט קראנגאללער שטימע דיא ברכה „ברוך שחלק מכבודו" שפראבען זינע מאיעסטאט פערווילטע פאר דען ראבבינערן איינינע מאמענטע, אלס דער זענענפשפרוך צו ענדע וואר, נינטע דער מאנארך לייכט דאס הויפט, שפראך „אמען" אונד דרוקקטע דען ראבבינערן זיינען דאנק אויס. דיא טיעף נערירטע מענשענמענגע בראך אין שטר־מישע „עלען"־רופע אויס.

(דאס בעפרייאונגספעסט) היטע בעגעהט דיא קאנינליכע הויפשטאדט בודאפעסט אין געמיינשאפט מיט דעם אללגעלעבטען מאנארכען דיא פייער דעם צווייהונדערטסטן יאהרעס דער אויערראבערונג אפענס. אלס פעסטגעבערן פרעט דיא אינגאר־ישע הויפשטאדט, אלס פערטרעטער־ין אנגארנס, אויף אונד זיא האט צו דער ערהעבונג פייער דיא נאכקאמען דער העלדען אויס אללער הערען לאנדען געלאדען, וועלכע אן דער נוכט נור פיר אנגארן, זאנדערן אויך פיר דיא געזאמטע אויראפאישע צווילזאציאן הערפשטאמען בעפייאונג פאן טורקען, אבע מיט אפפער אן בריוט אונד נוט טהיילגענאמען האבען. דער אינלעבזאמע צווישענפאלל דער פאן מינכען אונד בערלין ערפאלגטען אבלעהנונג דער אינלאדונג איזט דורך דאס דאצווישענטרעטען דעס גרייזען קאיזער ווילהעלם וועסטגעמאכט. קאיזער ווילהעלם האט נאכליך אינגעדענקען אן דער פיר אבגעארדנעטן ארמעע צו דער פייער אבגעארדנעט, אונד דיעזע דעפשאציאן איזט בעריישם פאר־געסטערן הער אנגעלאנגט. וועגן דען קונדגעבונגען דער מינכענער אונד בערלינער מאנטסטאט אירגענד, וועלכע בעדייטונג בייגעלעגט ווארדע, זא שרייבט דיעזעלבע— אנגעזיכטס דער טאטזאכע, דאס דער דייטשע קאיזער אונד קאנינ פאן פרייסען פערטרע־ציט אן אין זעהר, זעהר אינלעבזאמעס שטאדיען געטרעטען דיא צווישענזוילונג דער יודישען געמיינדע אן מ־סינגעט האט נאכליך דיא איינמישונג דער הערפאר־אנגעגרסטען ראבבינער אין אינגאלצינגען אין אינגערע אנגעלעגענהייט אינער גראסען אינגאר־ישען יודענגעמיינדע צור פאלגע געהאבט, אונד דיעזע אינמישונג איזט דורכאוס צו אונגונסטען דער ארטהאראקסען אונד אירערפערטרעטער אין מארמאראש־סיגעט אויסגעשלאגען.

וועגן מאנגער וויא דער אבערראבבינער צבי הירש אר־שטיין אין לעמבערג, אבערראבבינער יחזקאל שרגא האלבערשטאם (זאהן דעם וועלטבעקאנגטען גאון אונד קדוש פאן מאגו ז"ל) אין שניאיא, אבערראבבינער משולם ששבר הלוי האר־וויטץ אין סטאנסלויא, פערנער אבערראבבינער יצחק שמעלקעס אין פרוזמישל אונד ענדליך דער געוועזענע פרעזמישלער אבערראבבינער אונד יעטצט ראבבינער אין לעמבערג, יצחק אהרן סגל אשטענא, וועגן מאנגער וויא דיעזע זך אין זא ענטשיעדענער וויזע געגען דאס פארגעהען דער מארמאראש־סיגעטער ארטהאראקסען איסערן, בייא דאס אין אהרען, אין איינער בראשירע צוזאממענגעפאסטען, אונז פאר־ליגענדען בריעפען דער פאל איזט, דאנן כאנגען ווער נוכט אנדערס, אלס אינזער טיעפעס בעדוערן דאריבער איסשפרעכען, דאס איינצעלנע הארטמאסיגע מענשען, עס דאהין האבען קאממען לאסען, דיא זאכע איינער ארטהאראקסענגעמיינדע דערמאסען בלאסצושטעללען אונד צו כאמפראמיטטירען.

געוויסס, וואס דער נירעריהאזער ארטהאראקסענראבבינער אין מארמאראש־סיגעט געטהאן, איזט בייא וויישעס נאך נוכט דיא זאכע דער גאנצען אינגאר־ישען ארטהאראקסיע, אונד דאך מיט אינעס יעדען ארטהאראקסען יודען דיא שאמראהע אינס געוכט שטיגען, וועגן ער צ. אין דעם בריעפע דעס הרב הגאון פאן סטאנסלויא לייעט:

„... מתוך דברים של הארטהאראקסען מחשבתן נכרת אשר אינם מבקשים האמת, כי אם לעית הדין...“ — וויר בעהאלטען אונז פאר, אין דער נאכסטען נומער אויך דיא אונז פארלעגענדע, דיא אנגעלעגענהייטען דער מ־סינעטער געמיינדע בעהאנדעלנדען בריעפע דער גענאנטען ראבבינישען גראסען גאר־צינען איינגעהענד צוריקקצוקאמען.

געשיכטע דער נייערען צייט.

(17־טע פארזעצונג.)

„דענן — זא זאגטען דיא פראנצאזען — נייסטליכע זאללען דאס ריך נאשטען פערוואלטען, בריינגען אלזא קיינע איריגען וויכע, דיא ווישטען ווילינגען איין; אבער קוים וואר אינע בעדיינונג בעווילליגט, זא ווארען דיא פראנצאזען שאן ווידער מיט אינער נייען דא, אונד מאכטען דיא ווישען נור אינינע שווערינגייטן, זא וואורדע איהנען נלייך נעדראהט אונד זיא דאראן ערגינגערס, דאסס זיא וועהרלאז זיינן. דאבייא צאגען דיא פראנצאזען דיא אונשערהאנדלונגען בין אינס צווייטע יאהר הין, אונד וועגן דיא ראיבערלאסונגען, זא וואר־טען אין אינגען פאר, זיא, דיא ווישען, ווארען שולד דאראן, ווייל זיא זיך נוכט שנעלל נעגנג אין אללע פארדערונגען פינגען. ענדליך גלייבטען דיעזע, אללעס אינערשאנדען צו האבען, אונד נאכמען דען אינגען דיקטירטען פרידען אן. אللין נון מראס קאיזער פראנץ וויעדער אויף, אום דען קריעג מיט פראנקרייך צו ערנייערן. ער שלאס זיך אן אנגלאנד אונד וויסלאור אונד דיעזעס אן נעאפעל אן. אויך דיא שפאנלליך נעקראנקטען ווישען גריפפען ווידער צור וואפע, אונד זא אנפשאנד אייגע נייע פערבינדונג נעגנען פראנקרייך, וועלכע מאן דיא צווייטע קאליציאן נעגנגט.

אבער עהע נאך דיעזער קריעג אויסבראך, פינג דאס פראנצאזישע דירעקטאריאט אייגען נייען אין אינאליען אן. דער קאנינ פאן נעאפעל, פערדינאנד, וואוסטע וואהל, דאס אויך ער נאכגעגעבען אן דיא ווייטע קאמען ווידער אן לאנד צו פערלירען, אונד פראג דאהיר אינגעגרוים מיט יינגלאנד אונד רוסלאנד אונד אינגלאנד פערבינדונג. אום דען פראנצאזען צופארקוקאמען. זאנליך קונדיגען דיעזע דען קריעג נוכט נור אויס, זאנדערן דעם נאנץ אונשולדיגען קאנינ פאן סארדיניען אן, דער אבגעדריען עסט מורין פארהער וויין לאנד דעס פראנצאזישען שוטצע אביערגעבען האטטע אונד דאהער נאנץ וועהרלאז וואר. זיא נאכדעם פאר, ער האבע מיט נעאפעל אין אינגען נעהייטען בריעפוועכסעל נעשטאנדען. דא ער צום ווידערשאנדע צו שווארד וואר, זא צאגע ער זיך נאר דער אינזעל סארדיניען צוריקק אונד פראטעסטירטע נגנען דיא נעוואלטטהאט. אין וועגנען פאנגען (אום דעצעמבער 1798) וואר זיין לאנד אינגע בייטע דעם פראנצאזישען הערעס. אונד גון נינג דיעזעס נגנען נעאפעל.

דער קאנינ פאן נעאפעל ערכאב זיך פאן אסטערייך אינגען אנסיהרע, אונד דיעזעס שוקקטע דען נגנעראל מאקק. עס נאב פעלליכט אין נאנץ אויראפא קיינע שלעכטערען וואלראטען אס דיא נעאפאליטאנישען. דאס בעוויזע זיך אייך הייער. וויא שיין רעהע יאנטען דיא פראנצאזען וא פאר זיך הער. דער קאנינ פערדינאנד מוסטע שנעלל נאך סיציליען פליכטען; נעאפעל וואורדע פאן דען פראנצאזען אינטער שאמפאגנע בעזעטצט, נאך אינגען בלוטיגען שלאכטען, בייא וועלכעס 10,000 לאצאריי פעלען, אונד דאס לאנד וואורדע צור פראטעגנאפאטישען רעפובליק ערקלערט (פארטענאפע וואר דער ארטטעט נאפט פאן נעאפעל). עבענוא בעפאנדען זיא זיך אנגע אומשאנגדע דער הערצאגטהומער מאסקאנא אונד לוקקא.

דאס נעשאה צו אנפאנג דעס יאהרעס 1799, וואהרענד מאן נאך אין ראשטאדט אינגעראהנדלעט, הער מיט יינגלאנד אונד רוסלאנד אין פערבינדונג. אום דען פראנצאזען צופארקוקאמען. זאנליך קונדיגען דיעזע דען קריעג נוכט נור אויס, זאנדערן דעם נאנץ אונשולדיגען קאנינ פאן סארדיניען אן, דער אבגעדריען עסט מורין פארהער וויין לאנד דעס פראנצאזישען שוטצע אביערגעבען האטטע אונד דאהער נאנץ וועהרלאז וואר. זיא נאכדעם פאר, ער האבע מיט נעאפעל אין אינגען נעהייטען בריעפוועכסעל נעשטאנדען. דא ער צום ווידערשאנדע צו שווארד וואר, זא צאגע ער זיך נאר דער אינזעל סארדיניען צוריקק אונד פראטעסטירטע נגנען דיא נעוואלטטהאט. אין וועגנען פאנגען (אום דעצעמבער 1798) וואר זיין לאנד אינגע בייטע דעם פראנצאזישען הערעס. אונד גון נינג דיעזעס נגנען נעאפעל.

דער קאנינ פאן נעאפעל ערכאב זיך פאן אסטערייך אינגען אנסיהרע, אונד דיעזעס שוקקטע דען נגנעראל מאקק. עס נאב פעלליכט אין נאנץ אויראפא קיינע שלעכטערען וואלראטען אס דיא נעאפאליטאנישען. דאס בעוויזע זיך אייך הייער. וויא שיין רעהע יאנטען דיא פראנצאזען וא פאר זיך הער. דער קאנינ פערדינאנד מוסטע שנעלל נאך סיציליען פליכטען; נעאפעל וואורדע פאן דען פראנצאזען אינטער שאמפאגנע בעזעטצט, נאך אינגען בלוטיגען שלאכטען, בייא וועלכעס 10,000 לאצאריי פעלען, אונד דאס לאנד וואורדע צור פראטעגנאפאטישען רעפובליק ערקלערט (פארטענאפע וואר דער ארטטעט נאפט פאן נעאפעל). עבענוא בעפאנדען זיא זיך אנגע אומשאנגדע דער הערצאגטהומער מאסקאנא אונד לוקקא.

דאס נעשאה צו אנפאנג דעס יאהרעס 1799, וואהרענד מאן נאך אין ראשטאדט אינגעראהנדלעט, הער

וואורדע דיא אינגעראהנדלונג מיט אינער שייסלינגען אונד פאסט אונגראפאטען מארשאט וויישענס אפפערייכס בעשלאסען. דיא אפפערייכישען מרוסטען ווארען שאן בין אין דיא נעגנגנד פאן ראשטאדט פארגעדרינגען, אונד דאך אין דער הער פראנצאזישען וועגונגען, וויא נאך אינע אין דען הייס אויף דייטשען נגביעט דייטען מוסטען, אינע זעהר מיסליכע, וועגן דיא נוכט פייעס נעליטן בעקאמען. דיא באטען דאהיר, דען הייר קאממאנדיר רעדגען אבגעסס דאהיס. אבער נאך פאר דער בעשיסמסען אנשוואר עהרערטען דיא בעפעהל, בינגען 24 שווערען ראשטאדט צו בייטען. דיא מיסטען אונוועזגרען נעזאגטען אינען אינען צוואר, דיא אבגייטע בין אויף דען אנדרען מארגען אין פערשיעבען, אבער דיא בעשאנדען דאריין, נאך דענגעלבען אבגעד מיט אירהרן אמציגרען. אלס דיא אבער אום 9 אוהר אבגעגרס עסט אינינע הונדערטס טרייסט איבער דיא פראנשאדט הינגיס וואהען, שייענגען מעקלער הוזאהרען הערבייא, וועלכע דיא אפסטרלאגס בעפאנגען, אב דיא דיא פראנצאזישען נגאונדשען סיהרען; אויף ערהאלטענע בעיאהנונ אפפענען דיא דיא שלאגע דער וואגען, דיסטען דיא דרייא נעזאגטען מען הרעיים אונד הרבען דיא אפר דען אינגען אירהער פרייע אונד קונדער נעדרע. דאגן בעמאכטיגען דיא זיך אירהער בריעפע אונד יאגטען דאפאן.

אבערזיטיא, פאנגע אונד דעבר הרעפען דיא אונגלינקלינען. לעשפעדע וואר נור שווער פערוואונדעט וואדרען; ער פערבאנד זיך דיא נאכט איבער אונד קערפע אס אנדרען מארגען נאך ראשטאדט צוריקק. עהרענע, ווערשה בעגאהטען זיך דיא דייטשען נעזאגדשען, בעזאגדרס

* (אַ יבערדיאַרייזע מאַנטאָ; אין בײַם רוסישען קאָזאַק איינע פּערבעסערונג דער לאַנג דער רוסישען ווערטן צו ערווירקען, האָבען ווער צערסט בערכטעט, דער „ייִנגער אוראַלט" לאָסט זיך נין אין לאַן מעלדען, דאָסס דער סאַמעל מאַנטאָ זיך בעריישט ווערער אין לאַנדאַ בעפינדע אונד נאָר נעכט דאַצו קאָם. בײַם צאַרען אייריגען צו געהמען דאַ ער אונד זין בעגלייטער, דערר אַ שעף, פאַ דער מאַסקייער בעראַרדע דען בעפעהל ערהעלטען, בײַנגען 24 שטונדען מאַס כיי אַ צו פערלאַסען דאָ ער. ווי איבערלאַסען דיא פעראַנטוואָרטונג פיר דיעזע נאַכריכט דעם גענאַנטען בראַשען, דאָסס דערר מאַנטאָ בײַם צאַרען קיינע איריגען נאָסס, פגרען ווי אין אינגיעס בענרייפרך, דאַ אינגרישען דיא בוגאַרישען איגנאַסס אינדאַשען, ווערבע דעם רוסישען קאַ דער זאַרען געגען מאַכען. זאַ דאָסס דיא איריגען דעם דערען מאַנטאָ ווייטע נאָנין אונד נאָר צו אינגעלעגענער צײַט לאָסע. דאָס מאָכטע דערען מאַנטאָ פערגאַלאָסס דאָכען, בײַ ווינעם פאַרהאָכען בין צו איינעם גינסטיגערען מאָמענט צו ווערען.

* (נאַ סעס ערבעבען אין אַ מעריק אַ). אַס דיענסטאָג (דען 31-טען אינ.) פאַנדען אין גאַנגען קיסטענגעבעטען פאַן אַ לאַ באַ מאַ (אין דען פערגאַנגענען שטאַדטען נאַרדאַמעריקאַס) בענגעאַרבעטען דעפעטיג ערדרעשטערונגען שטאַטט. אין מעהרערען שטאַדטען פערלעסען דיא אינוואָהנער דיא הייזע אונד בראַכטען דיא נאַכט אין פרייען צו. אויך פערלוסטע אין מענשענלעבען זינד צו בעקלאָגען. אין טשאַרלעסטאָן, דער פערסטען האַנדעלסשאַדט דעם נאָרדאַמעריקאַנישען פרייסטאַטעס ווערדאַלנאַ מיט 49,000 אינוואָהנערן, זינד אַלע שטראַסען פאַן דען אינגעשטירצטען הייזערן פערשפערט. אונטער דען דאַכען זינד מעהרערע בראַנד עס אויסבוך געקאַמען. אין דעער שטאַדט אַלען אַרדען זעכציג פערזאָנען געגאַנגען אונד טאָדטעט. דיא צאָהל דער שיפפאַנדערען — דאַ דעצעמבער געפעגען בעמאָגען, דאָסס טשאַרלעסטאָן פערוואַנדערט אין אינען טרומעריהיפען פערוואַנדערט אונד דייא שטאַדטפערטעל מיסען גאַנצלך אויפגעבען ווערדען. דיא לינגאַמע לעגען נאָך אונבעריהרט אונד דיא בעפאַלערונג בעפינדעט זיך אין פיער שטראַסען.

דיא נייען מאַטריקעל-בעצירקע

דיא אבגעריפענען אַמטבלעטערען עלמאַלבען עס אונס, דיא אונטערבאַבען פערפעסנטלי בונג דער הוך דאַס אונגאַרישע קולטוסמיניסטעריאַס גענעהמיגטען מאַטריקעלבעצירקע ווייטער אַרטיקעלען. ווי בעגינען הייטע מיט דעם 181. בעצירקע, דאַ ווי 180 בעצירקע אין דען פיהרען נוממערן מיטגעטהיילט האָבען.

עס מיט דערפאָרגעלאָבען ווערדען, דאַס אין דער דעטעטען צײַט ווייטער אינגע פערגאַנגענע בעצירקע דעם אויטשפּרוכען מיניסטעריעלען שטאַטשעס פאַרגענאַמען, דעש פעלטווע אין פאַרשיאַ; דעם בעטרעפפענדען קאָמיטאַטספערוואַלטונגסאָרטשיסס אויך אין פאַלגע דעקרעטעס דער בעטרעפפענדען געמיינדען געגרעטיגט וואָרדען זיינ, נאַמענטליך:

1. דער מאַטריקעלבעצירק בראַנדיסאַ — בראַדיסאַ בעצירק געהערט אונד אין צוויי בעצירק מיט דעם מיטעלפּונקט אוריוואַי געבילדט, דעם וואָרען. צו אוריוואַי גערעכנט אויך דיא פיר. הער צו נאַרבאַאַם צוגעהערטע געמיינדע סערעם.

דיא מיניסטעריעלע געגענטיגונג פיהרט דיא צאָהל 19,229.

2. דער מאַטריקעלבעצירק טשיזאַ (קאָמ. קאָמאָרן) אויטאָוס צוויי בעצירק בעצירק געשטילט אונד אין נייער בעצירק מיט דעם מיטעלפּונקט קאַלטהאַ געבילדעט וואָרדען. צו מאַלטהאַ גע־האָרען דיא פיהער צו טשיז צוגעטהיילטען גע־מיינדען בראַאַטלאַק, טשעמי אונד אוי־וואָר.

דיא מיניסטעריעלע געגענטיגונג פיהרט דיא צאָהל 19,655.

3. אין דען מאַטריקעלבעצירקען טיסאַ־לאַק אונד בי־די־סטאַ־מיהאַלי (קאָמ. מאַס מאַכאַלטש) אויטאָ אין דרייטע מאַטריקעלבעצירק מיט דעם מיטעלפּונקט טיסאַ־דאַאַ געבילדעט מיט דעם מיטעלפּונקט דאַאַ געפירעט וואָרדען, צו דעם נייען בעצירק געהאָרען דיא געמיינדען טאַלטשאַ־קיגיגע (Pthrugy) אונד טיסאַלאַב.

דיא מיניסטעריעלע געגענטיגונג פיהרט דיא צאָהל 19,531.

4. אין מאַטשאַס שאַראָש ווערט מיט אייגער מיניסטעריעלען געגענטיגונג (צאָהל 21,158) צוויי נייע מאַטריקעלבעצירקע געשטאַנדען, אין דעם בייהערען בעצירק מיטשעלעב ווערדען דער בעצירק דעשאַריש מיט 8 געמיינדען אונד אין דעם בייהערען בעצירק בעריעוויטשען דער בעצירק פאַראָבא מיט 21 געמיינדען.

5. אינער צאָהל 18,594 געשאַטטעט דער מיניסטער, דאָס דיא געמיינדע בעלעטשקאַ אין מאַרגאַרעט מאַטשאַט אין דעם בעצירק שיטאַנגטאַרנאַ דער דערזעלבע בעצירק בעריעוויטשען אונד דעם בעצירק נאַרבאַאַנעצעהעל אינגעריכטעט ווערדע.

אונד נין דאָסען ווייטער דיא 13-טע סערע דער פאַס קולטוסמיניסטעריאַס בעדיעס געגענטיגונגען מאַטריקעלבעצירקע.

1. מאַטטאַרגאַרנע מעגיאַ (קאָמ. מאַטטאַרגאַ.) פראַוועגען אראַלד שפּעגער, מאַטריקעלפּהרער דאַבבעגער ווייס מאַגדעלענס.

2. טאַנאַק (קאָמ. נאַמאַר.) פראַוועגען אדמין ראַטש, מאַטריקעלפּהרער דאַבבעגער מאַגנגעגיס.

3. רימאַמאַטאַ (קאָמ. נאַמאַר.) פראַוועגען אינגאַטין דומקאַנ, מאַטריקעלפּהרער דאַבבעגער לעאַס. ווענער.

4. אַטשעגע (קאָמ. קראַששאַ מאַרעגע.) פראַוועגען מאַרטין הוטשל, פראַוואַלטער מאַטריקעלפּהרער דעלגינאַלפּהרער אויזאַר אַרעגע.

5. אַרוויאַר (קאָמ. בוהאַר.) פראַוועגען מאַטטאַן ראַטש, מאַטריקעלפּהרער דאַבבעגער אראַם פּרעדאַלאַ.

6. טשאַלאַק־לאַרגאַנע (קאָמ. תאַרנ.) פראַוועגען אַנטאָן אַנטאַל, מאַטריקעלפּהרער דאַבבעגער אַנטאַ אַרעגע.

7. אַרגאַנע (קאָמ. תאַרנ.) פראַוועגען פראַנץ ווייסנבוכען, אלטען דער עדרעכטע שיאַבע דאַבבעגע אין נעכסם אינגעם מיינטע פעלמעהר דער פראַנצאָזע פראַנץ: „דיא פעל אויך אונד נאַכ נאַטשטהיל צור אנטוואָרט „דאַלבער פעגי!"

אין צום מאַרק פעראַרשהיילטער פעגבריע בער עדרעלט פאַן דעם פרייסטען אים בעוואָנדע־דער גנאַדע דיא עדרייבנוסס, זיך זעלבסט דיא מאַ־דעאַרט צו „אַלהען, נאַ דערבער ער געדיעטעט ווערדען זאַלטעט, „נין „אַלהאַן, זאַנטע דער דעגע־קיינגע, „נאַ דאַפּפען, האַנגען אויך עדשיעסען עדהעלט זיך מין הערען נין יינגע, זאַ דאַסס מיך דען אַ אַלטעדסוויאַבע שטערבען."

ביבלישע רעכנונגסאויפגאַבען.

„ווען אַ ווייב פרוכטבער איז אַ ווינען מאַן אבייזיס, מיט דיא „ווינגסטענס 5 שאַבטעלן, 3 אַאַקעטע, 6 בוגדעל אונד צוויי דאַפּפער מיט געדמען.

פראַגע: ווי פיעלע שאַבטעלן, פאַקעטע, בוגדעל אונד דאַפּפער מיסען אין דער אַרבע (תובה) געוועזען זיין, וואָרין 24 פרוכטבערע 44 מאַגע לאַנג וואָרען?

ט ש אַ ר נ אַ. (קאָמ. אדענבורג.) פראַוועדענט: מאַרטין ווייס יון. מאַטריקעלפּהרער: דאַבבגאַאַס. שטעלפּעטרעטער וואָלף מאַהן.

ב אַ מ אַ ר מ ע נ ע. (קאָמ. האַדיד.) פראַוועדענט: סומאַן פריעד. מאַטריקעלפּהרער: דאַבבגאַאַס. בגער אראַן פריעד.

(פאָרטעטצונג אין דער נאַכסטען פרייטאַגנומער.)

הומאָרִיסטישעס.

דער בערהמטע מאַנטאַר פ . . . געדאַרף צו דען צעשטערישעסטען מענשען אונזערער צײַט. אלס ער פאַר קורצעס אין וויגעס צוממער אלליין אין וואַגגערבאַרעס „אַב הרחמים" געוועזען, לויף ער אילעגס. מיטען אים געוואָנגען, צוי טהורע הונדס, אים צו דאַרען, וויא זיך זין געוואָנען פאַן ווייטעס אינסוממס.

דיפּמאַן ו. אין גראַסוואַרדיין עדזעלט פאַר קורצעס דען אַלגעגדען בריעף: לויבער הערר ו. שקקען וויא מיר נאָך הייטע פיר פאַסס 2 קרעפּיר־דער, אין דאַלבעס דעקא עפּעגוגלדר, 5 לאַיס צעפּגדלעך אונד 3 אַאַר ווענע הונדלעך. אונד דאַפ־פע, וויא ווערדען אַלען מיר ר ס אַלעגס בוי־דיג בעגעבענען. צוגעגעס זיך אויך טייער קעדר־שאַפּס עקעל שטאַפּעל.

נאַכשריפט: אַבגעגעס שקקען וויא מיר נאָר נכטס מיינע פיא וויע אויפטאַאַר (דאַמעגדע „אַבע) הערען פאַהרען אונד ווערד דאַס אַלגעס בוי־א אינעס אגרעדען בולגעגער מיפּפּע.

אין פ . . . ער בהיר, דער מעדר פאַן ווינעס נעטען אפעטס אלס פאַן ווינעס נעטען קאַפּ בע־דאַנגט וויא, קלעטטעטע אינסס אויך דען רוטשע. באַך דעס פאַלבעפאַקטען ווענעס, דער דען רבי אינס באַר פרעדען זאַלטען, אַלע הונגעדיג — דיעס דער נאַטע דעס בהיר. טייעס דיא פפעדיג נאַטור־לוד הייגלט אין דען צוי הונדע וואַרוויס דער רבי־קאַפּפּטטעטגד אויסדיעס: „אַלע אַלע! עס איזט דאַך מעדקווירדיג: דיא פפעדיג טייעסס דיא וויא אין עכטער בהיר אונד דעגנס דערנסס דיא וויא אין עכטער קטעטר."

אים גינגעגקרונגע. אלס דער רבי אויף ענער ווייטע פאַן פראַנצאָזען שטרוויאַבע, אויף דיעער פאַן שוואַבען קרעגסאַלדאַטען בעוועגט וואַ, דעדע אין פראַנצאָזע עס עטעפּדטייס צו דער דייטען שטרוויאַבע הונאַבער: „פּלו, פיהר" (שטעגבוגע), אלדען דער עדדיטע שוואַבע דאַב־טע אין נכטס אינעס מיינטע פעדמעהר דער פראַנצאָזע פראַגע: וויא פעל אויך? אונד נאַב נטטטהיל צור אנטוואָרט: „דאַלבער פעגי!"

הומאָרִיסטישעס.

דער בערהמטע מאַנטאַר פ . . . געדאַרף צו דען צעשטערישעסטען מענשען אונזערער צײַט. אלס ער פאַר קורצעס אין וויגעס צוממער אלליין אין וואַגגערבאַרעס „אַב הרחמים" געוועזען, לויף ער אילעגס. מיטען אים געוואָנגען, צוי טהורע הונדס, אים צו דאַרען, וויא זיך זין געוואָנען פאַן ווייטעס אינסוממס.

דיפּמאַן ו. אין גראַסוואַרדיין עדזעלט פאַר קורצעס דען אַלגעגדען בריעף: לויבער הערר ו. שקקען וויא מיר נאָך הייטע פיר פאַסס 2 קרעפּיר־דער, אין דאַלבעס דעקא עפּעגוגלדר, 5 לאַיס צעפּגדלעך אונד 3 אַאַר ווענע הונדלעך. אונד דאַפ־פע, וויא ווערדען אַלען מיר ר ס אַלעגס בוי־דיג בעגעבענען. צוגעגעס זיך אויך טייער קעדר־שאַפּס עקעל שטאַפּעל.

נאַכשריפט: אַבגעגעס שקקען וויא מיר נאָר נכטס מיינע פיא וויע אויפטאַאַר (דאַמעגדע „אַבע) הערען פאַהרען אונד ווערד דאַס אַלגעגס בוי־א אינעס אגרעדען בולגעגער מיפּפּע.

אין ע . . . ער בהיר, דער מעדר פאַן ווינעס נעטען אפעטס אלס פאַן ווינעס נעטען קאַפּ בע־דאַנגט וויא, קלעטטעטע אינסס אויך דען רוטשע. באַך דעס פאַלבעפאַקטען ווענעס, דער דען רבי אינס באַר פרעדען זאַלטען, אַלע הונגעדיג — דיעס דער נאַטע דעס בהיר. טייעס דיא פפעדיג נאַטור־לוד הייגלט אין דען צוי הונדע וואַרוויס דער רבי־קאַפּפּטטעטגד אויסדיעס: „אַלע אַלע! עס איזט דאַך מעדקווירדיג: דיא פפעדיג טייעסס דיא וויא אין עכטער בהיר אונד דעגנס דערנסס דיא וויא אין עכטער קטעטר."

דיא נייען מאַטריקעל-בעצירקע

דיא אבגעריפענען אַמטבלעטערען עלמאַלבען עס אונס, דיא אונטערבאַבען פערפעסנטלי בונג דער הוך דאַס אונגאַרישע קולטוסמיניסטעריאַס גענעהמיגטען מאַטריקעלבעצירקע ווייטער אַרטיקעלען. ווי בעגינען הייטע מיט דעם 181. בעצירקע, דאַ ווי 180 בעצירקע אין דען פיהרען נוממערן מיטגעטהיילט האָבען.

עס מיט דערפאָרגעלאָבען ווערדען, דאַס אין דער דעטעטען צײַט ווייטער אינגע פערגאַנגענע בעצירקע דעם אויטשפּרוכען מיניסטעריעלען שטאַטשעס פאַרגענאַמען, דעש פעלטווע אין פאַרשיאַ; דעם בעטרעפפענדען קאָמיטאַטספערוואַלטונגסאָרטשיסס אויך אין פאַלגע דעקרעטעס דער בעטרעפפענדען געמיינדען געגרעטיגט וואָרדען זיין, נאַמענטליך:

1. דער מאַטריקעלבעצירק בראַנדיסאַ — בראַדיסאַ בעצירק געהערט אונד אין צוויי בעצירק מיט דעם מיטעלפּונקט אוריוואַי געבילדט, דעם וואָרען. צו אוריוואַי גערעכנט אויך דיא פיר. הער צו נאַרבאַאַם צוגעהערטע געמיינדע סערעם.

דיא מיניסטעריעלע געגענטיגונג פיהרט דיא צאָהל 19,229.

זיעבענבירגען, וואהאן ס א מ א ל י, דער מ"מ 14-טייזענד מאנן טרופפען רוהיג ביא סענעריען שטאנד, וואהרענד דאס אונגארישע העער ביא מאהאטש דער פערנינטשונג פרייזגעגעבען וואר, האטטע דען עגנ-שלוסס געפאססט, זיך אום יעדען פרייז צום קאמפע פאן אונגארן איינצוזעטען, אם 14-טען אקטאבער 1526, 46 טאגע נ.-ך דער שלאכט ביא מאהאטש, נאכדעם אייר דאס טורקישע העער דאס לאנד גע-ריינט האט, העלט סאפאליא אונד זיינע פארטיא אין ט א ק א י איגען ריינסטאג אב אונד אם 10. אקטאבער וואורדע ער אין ש ט ו ה ל ו ו י י ס ע נ ב ו ר ג צום קאנינג געוואהלט אונד גע-קראנט. פערדינאנד הינגעגען, דער איין איינע שטארקע פארטיא האטטע, העלט אום דיעזעלבע צייט אין פרעסבורג איינען ריינסטאג אב, אונד איין ער וואורדע צום קאנינג געוואהלט, אבער ניכט געקראנט, דא זיך דיא קראנע אים בעזיטצע סאפאליאים בעפאנד.

דאס זא טיעף געזונקענע, אים אינגערען זא שרעקקליך צערריטטעטע, דער וויללקור דעם אי-בערמאכטיגען טורקען פרייזגעגעבען אינגלייקקליכע אונגארן האטטע יעטצט אלזא צ ו ו י ו א קאנינג, דיא מיט אללען איהנען צו געבאטע ששעהענדען משטעלן איינאנדער צו פערדראנגען וזכטען. באלד פעל סאפאליא אין דיא דעם קאנינג פערדינאנד ערגעבענען לאנדעסהיילע אין אין פערריטטעטע זיא, באלד ווידער דראנג פערדינאנד אין דאס גע-ביעט סאפאליאים איין. צולעטצט וואורדע סאפא-ליא דענן דאך בעזיעגט, פערדינאנד עראבערטע איך דיא הויפטשטאדט בודא (אפען) אונד שטוהל-וויסענבורג, וזא ער זיך נייערדינגס צום קאנג וואה-לען, אונד מיט דער וואהרענד דער שלאכטען אין זיינען בעזיטץ געלאנגטען קראנע איך קראנען ליעס, וואהרענד סאפאליא ביים קאנג פאן אללען הילפע וזכטע. דא ער אבער דיעזע ניכט פאנד, פאסטע ער דען אינגליקקליכען בעשלוסס, ד י א ה י ל פ ע דעם סולטאן סולעימאן אנצ-ו ר ו פ ע ן, דער מיט פרייד דיא געלעגענהייט ערגרייפט, אים נאך אינגארן צום צווייטען מאלע (1522) איין מאכטיגעס העער צו שיקקען.

(איין זיעבענטער אישיקער אפלגט אין דער נאכסטען נומ.)

פרענומעראציאנס-איינלאדונג.

ווייר ערוכען אינזערע געהרטען פרענומעראנטען דערען פרענומעראציאנס-טערמין אם 1-טען סעפטעמבער צו ענדע גינג (וואס נאנץ ד י י ש ל י ך אויף איהרער „אדרעסס-שליפע" אנגעצייגט איזט), איהרע פ ר ע נ ו מ ע ר א ציאן נ י ט נ ס צו ערגייען, דאמיט דיא וויי-טערע פערזענדונג דער בלאטטער קיינע שטארונג ערלייד.—

צור סאיזאן דער שולעראפפנונג.

עלטערן, וועלכע איהרע קינדער אין דיא הייזיגע האנדערסשולע בריינגען, זיא אבער דאך ביא איהרער פאס הייזע געזאמטען רעליגיאזיטאט ער-האלטען וואללען, וזיא איך מיט עכט בשר קאסט אונד זעהר אנשטאנדיגעס קוארטיער, צום רוהיגען לערנען זעהר גאיינגעט. אזיאהל סעפאראטצימ-מער אלס איך מאגאזטעטען איך גאנצער פער-פפלעגונג פערזארגען וואללען. מאגען זיך אן מיך ווענדען, וזא איהנען ביא גראסטער מיפיעדענהייט אללעס בעלעגסט בעדיענט ווירד.

פ. קרייץ, רעסטוריראטאר

Königsgasse 17, im Hause zum König von Polen in Budapest.

צ אהנע

אונד געבייסס ווערדען נאך דער בעסטען אמעריקאנישען מעטהאדע פערפערטיגט. פרייזע בילליגסט.

אויך אויזרא ד א ט ע ן.

J. BARNA, Budapest, Waitznergasse 24.

אתרוגים, גרינע לולבים

פאן פאדוא, קאפ אונד קארוסא אין שאנסטער קוואלטשאט, פערזעהען מיט ראבבינאטזוגעגעל אונד אונד צערטיפיקאט, פערזענדעט צו איסערסט בילליגסטען ענגראסס-פרייזען ביא דעצטייטיגער בעשעללונג

E. H. Lackenbacher, Triest.

ברינגער שטאפפע

פיר איינען עלעגאנטען ז א מ מ ע ר ר א נ צ ו נ אין קופאנס צו מסר. 3·10 דאס זינד 4 ווי. עללען יע-דער קופאן

אום סל. 4.80 אויס פינסטער, אום סל. —.7 אויס האכפינסטער, אום סל. 10.50 אויס אללערפינסטער

עכטער שאפווארלע,

וואוויא קאמפאגניע אונד אינערעתערשאפפטע פער-זענדעט געגען נאכנאהמע דעם בעסטבאנטע מוסאכייקק-ניערדעלאנע

SIEGEL-IMHOF in Brünn.

ע ר ק ל ר א נ ג : עדלע קופאן איס 3·10 מסר. לאנג אונד 136 צטמ. בריים, דאהער אללקאמפטען נעגיגענער איין איינען קאפפל. הערדען-אנצוג.

דא יעטצט אין אלע פיעלע שיינדלעיסמען אונטער דעם מאנטעל „ב ר י נ נ ע ר - ו וו א ר ע" איהר אינזוגען שייגען, פערזענדעט דעמגעמענגען אבגעג נעדערלאנד מיסטער גראסס אונד פ ר אנ ק א.

אויך בישטען ווייר דיא אדרעסס דייטליך וויא פאלגט אנצוגעבען:

יידישע פעסטער צייטונג

האכשטראסע נומער 1. בודאפעסט.

Jüdische Pester Zeitung

Hochstrasse Nr. 1, Budapest.

☛ נייא איינטרעטענדע פראנומעראנטען ערהאל-טען דיא שאן ערשיינענען טהיילע דער

געשיכטע דער נייערען צייט

נאכגעזענדעט.

געשעפטסבעריכט

דער 14-טע וויינער געטריידע- אונד וואטעני-מארקט וואורדע געסטערן געשלאססען. דער גע-שאפטליכע פערלויף דעסזעלבען קאנן אלס דער דענקבאר אינבעפריעדיגענדסטע בעצייכנעט ווער-דען. דיא אומזאטצע ווארען זא גערינגפיגיג, דאסס דיא ענטפרייטונג איינע אללגעמיינע איזט.

געטריידע-געשאפט. וויייצען וואר געסטערן מאסיג צו מאיסטע ענערגאסט. דיא קויפלוסט וואר נוט 18000 מעטצאר וואורדען פערקויפט.

ווייצען, טהיים- (נייע) 500 מעטצאר' 81 קילאגראמם —9. נולד. 100 מעטצרצענט, 81 קילא 8.95 נולדען 3000 מעטצר-צענטנער 81 קילא. 9.15 נולדען, 100 מטצ' 81 ק. 8.95 נול. — 500 מטצ' 80 קילא' 8.85 נולדען, מעסטער-בארען 100 מעטצרצענ 79,5 קילא 8.80 נולד.— וויינטנבורגער 1200 מעטצרצענ' 79 קילא, 8.92½ נולדען.— אבערטהיים (נייא) 300 מעטצרצ' 79 קילא 8.85 נולדען נאדראגנאיישער 200 מעטצר-צענט' 80, קילא 8.60 נולד. (אללעס פער 3 מאגאזט.)

דיא אמטליכען געטרייד נאטירונגען דער הייזיגען קארנהאללע זינד: וויייצען:

קוואל.	טהיים-: fl.kr	fl.kr	מעסטער-בארען: fl.kr	fl.kr	נאדראגנאר.: fl.kr	fl.kr
77 קילא	8.45	—8.35	8.40	—8.30	8.35	—8.25
78 „	8.55	—8.45	8.50	—8.45	8.45	—8.40
79 „	8.65	—8.55	8.65	—8.55	8.65	—8.55
80 „	8.80	—8.65	8.70	—8.60	8.75	—8.70
81 „	8.85	—8.80	8.80	—8.75	8.85	—8.80

מארן 6,40 — 6.55 נול.

נערסטע, פוטטער-וואארע 6,45 — 6,65 נולד

האפער, 6,30 — 5,50 נול. פער מאסטא.

קוקורוץ (מאיז) 6.50 —6.55 נולד.

טערמינע-געשעפטע. וויייצען פער פרייהאר 9.38— 9.39 נולד. האפער פער הערבסט 6,28 — 6.30 נול. קוקורוץ פער יוני 1887 6.72—6.73 נולד.

ר ע פ ס. באמאטער פער אינוטס-פעסטמבער 9 —9,50 נולד.

פרעסבורגער שלאכטפיעהמארקט. דער אויפטריב אויף דעם פרעסבורגער פיעהמארקט פאם 30. ד. מ. בעטרוג 1675 שטיק. דאפאן וואורען 1239 אינגאריישע, 240 דייטשע אונד — גאליציישע. דיא פרייזע וואורען: אינגאריישע 56.— 60,75 נולד. דייטשע 55 — 61. נולד אונד גאליציישע — נול. (אללעס פער 100 קילא.)

ווייענער פרייזע

שפיריטוס 27,25—27,50 נולד. פער 10000 ליטער-פערצענט.

ווייענער שלאכטפיעהמארקט: דער אויפטריב אויף דעם וויינער שלאכט-פיעהמארקט אם 30-טען ד. מ. בעטרוג 2162 שטיק. דאפאן וואורען 767 אינגאריישע, 1040 פאלנישע אונד 355 דייטשע. דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 100 קילאגראמם: אינגאריישע מאסט-אכסען 53 — 60. נולד.— פאלנישע 53. —59, נולד. אונד דייטשע 55 — 61. נולד.

העראוסגעבער אונד פערענטווארטליכער רעדאקטאר: מ. סאבאלטשי

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus. Andrássystrasse Nr. 12.

דער שלאף איזט אונזער. פרייסעסט דיא נוט, זא פרייסט דיא דיך, ווייל עס נוט געווענען; פרייסט דיא שלעכטעס, זא פרייסט דיא דיך. דענן עס וואר יא בלאס איין טרום. דיא נאכט איזט שאן אונד מילד, דיא קאנגסט אייף דעם דאכע שלאפען; וזענן דיא דיא שטרוקליישער נאך דיר הינוישיעהסס, האסט דיא ניכט צו בעפירכטען, דאס דיך יעמאנד שטארט."

הירקאן דאנקבאר פיר אללעס אינד קרעשעדעטע אייף דאס דאך הינייס. אבען פאנד ער בעריישט דען מעסיך אונד דאס לעדערקיסען פאר אייף וזעלכעס ער שלאפען זאללטע. וזכעליך איזט עס דער איינצינע מעסיך אונד פאלסטער אים הייזע אונד דער נאסס נעוואהרטע, דאס עס דערזעלבע זייא, וזעלכען ער אינגען אים צימטער נעוזעהען אונד ער דיעף צו שאפאפא הינגעסטע:

„ערקענזעסטער שאפראדשין! (נאסס-פיינד) דיא בראכטעסט מיר דייגען מעסיך אונד פאלסטער הערייף; וזאריוף ווייסט דיא שלאפען?"

„דאס דיך דאס ניכט אנפעכטען, מיין מוסאפיר (נאסס), איך נעמטע מיינען צ ו ו י י ש ע ן מעסיך אונד מיין צ ו ו י י ש ע ס קיסען הערפאר אונד ווידער דאר-אייף שלאפען."

הירקאן בליקקטע דורך דיא דאכרייצען אין דאס צימטער הינאב אונד זאה, דאס זיך אבדוללאה זאריגאס וואיש, זאראגן דאפפעלט זא זאריגאס בעטשטע, הייעייף דען הונדען טראג נאהס, דענזעלבען אומדרעהען, זיך אייף דיא מאפטע אויסשטרעקקט, דען טראג אונטער זיינען קאפף נאהס א נד דיא האנדע איבער זיינער בריוסט צוזאמ-מענאלטענד, רוהיג אים פראפעטען אינשליעף.

אם אנדערען מאיגען, אלס הירקאן איזוואכטע אונד זיך צו אבדוללאה הינגעטר בענאב, נאב ער דעמזעלבען אין נעלדשטיקק, וזעלכעס דאס נאלדדינאר נענאנגט ווירד.

„נעמס דיעזעס נעלדשטיקק, וואקקער שטארבארשין, אונד וזענן דיא מיר נאך הייטע אונטער דיינעס דאכע צו פערזיילען נעשאפאפטס, זא בעריישט אין מיטטאגסטעטען פיר אונס ביידע."

אבדוללאה איילטע מיט דעם נעלדע אייף דען מארקט. קויפטע אללערלייא עסטפאראטהע אונד האטטע עס פיר אינע נעוויסענסזאכע אנגעזעהען, אייך נור אין קיפטע-אכטער פאן דעם אתם צו דיעזעס צוזעקקע איבערגעבענען נעדרע צו בעהאלטען, וזאנדערן בעריישטע פיר זיינען נאסס דען פולאף (טירקישע נאציאנאלשיזע, בעשטעהענד אויס נעקאכטטס שאפפלייט מיט דיין), בראכטע אים פאן דען באקקען אונד דען מיט צוקקעזוערק האנטירענדען גע-וזערקלייטען האנזקוכע, דורטשאס, פיסטאצען, מיט נוסטען נעפיללטע אונד אין האנג נעקאכטע זיסטע פאס-ריקאשאפען אונד זאנסטיגע נימענאנגטהמיכקייטען, ביא דערען אנבליקק אונד נעגנוס הירקאן צו שייגען בענאן; דאסס ניכט איינמאל סולטאן אכמער בעסטערע דינגע עסטע.

(פאר-זעטצונג פאלגט.)

Eigenthümer Witwe M. REIS. Herausgeber und verantwortlicher Redacteur: M. SZABOLCSI. Budapest, Druck von Sam. Markus. Andrássystrasse Nr. 12.

וואנדער דער אינדוסטריע!

איינינע טויזענד שטיקק

אומהאנגנטיכער

פאללאמעמ קאמפלעטס, אויך פיר דיא נוראפ־טע דאמע, אין אללען פרדענקליכען מאדעפאר־בען, אין נרויא, בלייא, שווארץ, בלוייא, ווייס, שאמפאנ, מוקיש, עטע, ווערדען ווענען הייטיגנ דער לאקאלע אום **fl. 1.** פיר שטיק פרקויפט אונד מיטטעלסט נאכנאהמע פרזענדעט דורך:

Moritz Apfel,

Versandtgeschäft, Wien, II., gr. Sperlgasse 3.

נור דיא פרזוכען זונד מיט מיינער פראמבע מאנגען אלס דיא מיינגען בעטראכטעט ווערדען.

איין מאנעט **זעלבוואארען** איין מאנעט

בשר

דיעמיט בעזעהל איך מיך דעם פ. ט. פובלי־קום דיא האפלוכסט אנצייגע צו מאכען, דאס איך מיר הייר איינע זעלבוואארענפאבריק אונטער דער פירמא „מאנעט דעא נראסיאדרייגער זעלבוואארענ־פאבריק", ערריכטעט האבע, וועלכע פאן הייטיגען ווא איך פאן אנדערען נאכט זמנגי אייטארזירט איזט. עס ווירד שטעטס מיינע אייגאבע, זיין דעם פ. ט. פובלי־קום בייא בוללרגען פרזיגען, דעווללער עפפעקטוארזיג נעבעסט הכשר פארצוגליכע וואארע צו לעפערן, אום נעווינשטן פרזפריך בטשעטע אדרעסע: אר. פאנגעט ה.

PANETH LEO, Nagy-Várad, zöldfa-utcza.

שוהאבערטהיל־פאבריק

Johann Albrecht,

Budapest, Andrassystrasse 48, Oktogonplatz.

פאבריקאציאן פאן שוהאבערטהיל־לן אללער פארטען, אין דען נייעסטען פארטען אונד דער שאנסטען אויספיר־רונג לאוטר ואמפלונגען.

שוהמאכערצייג־האר־ארטיקעל.

שטרענג פארזיכט בעדיענונג. פרוויזיאנפרייא ווערדען פיר נאכנאהמע פרפאסט עפפעקטוארזיג.

לאקאל־פיראנזיגונג.

אינטערעסירטע בעהרען זיך הייטיגט דאס אנצייגען, דאס אידיל, בוחטע IV. פראנץ־יאוזעפ־קי נו. 25 בעשטאנדענ

גלאז־פאבריקס־הויפטניעדערלאגע

מיט 1 אויגטס ל. ג.

VII., לאלסרינג נו. 9.

אין דאס נעוויזענע

מוהינגמאיש לאקאל

פערלאנגט ווארדען. דאסזעלבע מיט הארד, שליפ־נוסס, אונד מאסאל נראס אויך מיט פארב דראס שטיגנגס, דאסזעלבע אונד בעלייכטונגס אריקעלן ווייך פאריטיג וואארע.

מיט גנעגנוואהרונג אויך פיר דיא ווקונפט דיא נוטיגע אונטערשטיצונג דעם פ. ט. פובלי־קום ע־בעטענ, צייכנען

האכאכטונגספאל

J. Georg Zahn's Erben.

Hauptniederlage der k. priv. Zlatnóer Glasfabrik, **Budapest, Karlsring Nr. 9.**
Filiale: IV., Franz-Josefs-Quai Nr. 25

אביש הארטמאנן אים מישקאלץ

בטשעט אום צישפיר זאוואהל זיטענס דער פרעמ, דען אלס דער הייגיגע, דיא שטרענג בשרע, נשע אונד בוללנג פאסט האבען מאכטען. פרעמדע ערהאלטן אויך דייגלבעם, בוללנגס קוואלטע.

גלייכצייטיג בטשע אך אלטהאלטע על־טערן, אונדע קונדע, דיא זיא נאך בודאפעסט שיקקען, אין פרפפלעגונג צו מיר צו געבען, — אדרעסע:

A. HARTMANN, Teréziagasse 10. I. Stock, Tür 31.

אתרוגים, לולבין והדסים.

איך צייגע מיינען געהרטען קונדען אן, דאס איך ווענען דער אין טריעסט הערשענדען מאנגל הייט נכט דארטהין רייזע, זאנדערן דיא וואארע דורעקט איין אגדערעס וועגע פאממען לאססע. איך בין דאהדורך אין דער לאגע, בעסטע אריגנ־נאל־וואארע אין גראסעם אונד אין מרינגס לעפערן צו קאנגען. דיא פרייזע זינד:

נו. 3 צו 50 קר., נו. 2 צו 1 גולדען, נו. 1 צו 2 גולדען. פיינע מיבחרים פאן 5 בז 10 גול.

לולבין גרינע ענגעזעד פיינסטע צו 1 גולד., לולבין גרינע אלעקסאנדרינער צו 50 קר., לולבין מ אקקענע 15 קר., הדסים גרינע צו 5 קר., אללעספער שטיק, טראקענע הדסים גראטיס.

אייסטראגע ווערדען נור בז צום 20 סעפטעמ־בער אנגענאממען מיט אונז דיא הארפטע דעם בעטראגנס מיטטעלסט פאסטאנווייזונג אדם אנגאבע איינצוזענדען. אדרעסע:

Samuel Weisz, bei F. Klein, Budapest, Königsgasse Nr. 17.

הארערע

לערר־אונד ערציעהונגסאנשטאלט

דעם

דר. האנדעסמאנן אין סאבאדקא.

געווייסענהאפטער אינטערריכט אין זאממטליכען דעפקיפסמאנגען, אינדיסטרייעלען אונד האנדווערטס נאהרונגען פארגעגנוסען. — פארטרעטונג צו אינאהר. פרוויזיר. פרופונג. — מאסיגע פרייזע. — יודישע ערציעונג נאך מוסטער דער פרוהערען פעסטער אינאהר. — בריינשען האנדעלסשולע, אינאהטע פאן שולערן 60—16 יאהרע בז נאך דען פרעגען. — גראמאטיגע עדאלגע. — פראגראמע גראטיס.

ווכטיג פיר רייגאיזיגן־פאבטער.

רום, שליוויישען, טרעבער, דעקאדע אונד עסטע עזעגונג מיט אונד אפפאראט בוללרגס מיט דען עסטען עזן אונד אטרעיישען אללען פאן

ארנאלד וואטטעריך

בודאפעסט, מאבאק־נאסס, נעגנאבער דעם איין, שטעפעל, אנפערדיגע פערבעד. הייגבלאזע, ווינבאקעסס, גלי־צערן, עגזטרינגספולווער, מיטטעל נעגען אללע ווינדראגהרטיגען עצט פעגער: דומבערוואסס אונד עטראגעגנאסס פיר נאטע־פיללונג. דאנן: שטנגען גלאנצווייסס, ווישבלייפארבע, מאבארדיגע אונד מאבארלאלל. פרייזקוראנט אונד מאנוזיל־ציאנסבוכע אין אללען שפיראנען גראטיס.

Markus Deutsch,

Zündwaaren-Fabrikslager

Budapest, VII., Dob-uteza 1.

עמפפעהלט זיך גראטעם לאגער אין אללען זאר־טען צינדהארצען מיט אונד אהנע שווייפ־פער נעגען ווינד אונד ווטר. בעגנאל שיצ פרי־ווערק, אדלע נאטטונגען ווא גענגפעטט, פאבריק אין אללען נאטטונגען ווא פע, פאבריק אין אללען נאטטונגען ווא פע אין בלעק אונד האלגאראטאם, אללעס צו בוללנגסטען אריגנאל־פאבריקספרייזען.

גיר פאן מיר אללין

גיר צו בעזעהען פירמא עגלישע מאטוראם הערינגע געגאנגען „פאסטעריגנג" 80 נעד פאנג אין פנג קולא פאסטל געפאקקט, אינהאלט 30 שטיק פער צוואגנגרן אבנאהמע ווירד דער פרייז עגט־שפרעכענד רעווערט.

Majer Bravmann, Podgórze, bei Krakau.

האנדלונגען שולדיג געמאכט. דורך לוסט מאסען דיא פא־סיגע דעסולבען אן דיא האדע פפאדע, אונד וואס צווייטיגע נעשיעגען, עזיעגען זיך אלס מרייאלזיר פער־ראשה. דער סולטאן בעשיר אוזן נאך פפאמבול אונד גנעטעשטעט אוזן אללע זונגר ווידרען. דא וואורדע אוד אינגעס אינגעוואשטער ווייזע דורך אינגען שמאמבפאשען נאך דער פפאדע בעפאללען. אוד וואדע מיך אין מיינע אפפסקלוידונג, אונד איילטע, דעם בעפעהל צו גהארכען. אלס איך צור האדען פפאדע קאם, וואדר איד אין דען גראסען ראשטמאל פאר דען סולטאן אונד דען גראסען וויזיר געזעהדן. דוכט פאר דען טהران גליטשע, אונד נאך אוסער גנכט אהנגנה. וואס דעם צו בעדיטען, שטאנד אוד שעגנגעבוגע דא, אלס דער סולטאן בוך אונדעדעגע, מיינע פערזעגנגסע אום ווין. דורך לאבגנד עדהאבע, אונד מיר קונד מדאבע, דאס ער מיך — צום הערצאגע פאן גאקבאס ערהבע, אן אמבאס אונד דען אנדרעאס אונד דען אנדרעאס צוקראדע, אונד צוואר אונטער אבגדראהמס דעם גראפפערן פאדלע סו־ווראנטאט אייבצוזאוגען."

(פארזוטצונג אין דער נאכסטען פייטאג־נומער)

אנצייגע.

אנלאססליך דער הייגאנגהעדען האפען פייטאגע עמפפעהלע איך דעם געפרעגטען פובלי־קום מיין דורך אפפאר־טרעגס לאגער פאן **מחזורים** מיט הייטיגער אינבר־ווענגנ פרייס נאנגע יאהר אין 9 פלעגאנטען אינבאנדען א 4 בז 10 גולדען, פיר ווא ווייס אין 4 פלעגאנטען אינ־באנדען א 250 בז 5 גולדען, פיר 2 באנדען א 2 בז 3 fl. מחזורים מיט אלטע אינבערוויזונג פרייס נאנגע יאהר אין אינגס באנד א 60 קר., אין 2 באנדען א 80 קר., פיר ווא ווייס אללען א 40 קר. מחזורים מיט־ענגלישע אין 2 באנדען אז 40 קר. דעטטא אז 3 באנדען א 60 קר. — סלוחות מיט ארגע אלטע אינבערוויזונג א 15 בז 50 קר. **סדורים** מיט ארגע אלטע אינבערוויזונג פאן 10 בז 80 קר. אין באמטטאינגבאנד פאן 2 בז 5 גול. אין בוין אינטאצונג פאן 3 בז 10 גול. **תפילין ומזוזות** מיט־ווים פטרים ומאמנים. עדסטע א 150 בז 3 גולדען, דעטטע 15 בז 30 קר. **ספר תורות**, שאן געשריעבען אונד פרדעדפייא, א 50 ב 150 גולדען אינגעראלט שפרות מיט שאנגס מאן פאן 3 בז 6 גולדען. **טלתים** בעטטעס מאבריאאס, פאן דייגער שאפפיאללע א 3 בז 20 גול. **טלתים** קטנים פאן שאפיאללע א 50 בז 1.50 קר. ווידענע טלתים בעטטער קוואליטאט פאן 5 בז 15 גולדען. **נאלד**, אונד **ולבן באר־גען** (עטרות) א 50 קר. בז 15 גולדען בעטטעללונגען ווערדען, נא ערדאלט אייגער עגטשפרע־כע דען אנגאבע, פער נאכנאהמע פרפאסט אונד נעווינסטע־ראפט עפעקטוארזיג אנטטאנדפאלל

M. E. Löwy's Sohn.

Verlagsbuchhandlung Budapest, Königsgasse 1.

אתרוגים גרינע לולבים

פאן פארגא. דארפ אונד קאלוא אין שאנסטער קוואלטאט פערזעהען מיט דאבבנאטטעגעל אונד אונד צערשפראנגען, פערזענדעט צו איטערסט בול־ליגסטען ענגלאפפרייזען בייא דעסטערייכער בע־שטעלונג.

E. H. Lackenbacher, Triest.

צור סאיזאן דער שולדראפפענגנ.

עלטערע, וועלכע אידדע קונדע אין דיא זיי־דגען האנדלפטשלען בריגנגען, דיא אבער דאך בייא אדדער פאם דייטע נעוואהנטען דעלגאוואטאם ער־דאהטען אללען. דיא איך מיט עכט בטשר קאפט אונד זעהר אנטשאנדגעם דוכטיג קוואלטעד, צום לעגנען ווהר גאראנגעט. אוואהל מעפאראטיגע־מער אלס איך מאנאטבעטטעט איך נאנצער פער־פפלעגונג פערזאהגען אללען, מאנגן דיך אן מיך ווענדען, דיא אדגנגען בייא גראסטער גיפדרענדיט אללעס בוללנגס בעדעגנעט ווירד.

פ. קליין, דעסטוויאטאר

Königsgasse 17, im Hause zum König von Polen in Budapest.

בלעם שלוג דרייא מאל איין זינע שטומ-
מע עזעלן אונד זא בעגאנן צו שפרעכען.
פראגע: וויא אפט מוס מאן איין אינע
שפרעכענדע עזעלן שלאגען, ביז זא שווייגט?

טויזענדע מוסטען שטערבען, ווייל זא
איין גאלדענעס כאלב אנבעטעטען.
פראגע: וויא קאממט עס, דאס אן אנזעדער
צייט טויזענדע דאפאר לעבען, דאס זא גאלדענע
מאלבער אנבעטען?

ראטהזעל.*)

I.

איין קרייגאר בין איך פאן זעלטענעס ווערטה.
פאן מארכען בעזאנדערס פיעל בעגעהרט.
אונד בין איך אייך אינשיינבאר, איינפאך, קלייו,
זא שליעס איך דאך דער פייטען האפטעט איין.
זעה איך אבער פאן מיינעס נאמענס צייכען
איין איינציגעס נור פאן אללן ווירען,
זא שווינדעט דאהין אים איינגעבריקק
דעס מערעס לאכען, פייר אונד גלוקק.

ראטהזעל.

II.

זעטץ מיר איין „ו" נאך אין דאס ווארט,
קוים ווירסט דוא דיינען אייגען פרייען:
דוא בעפעהלסט פערוואנדעלן זיך דאפארט
אין זיגען. דוא דוא פלוגסט מיט גרייען.

הידה.

I.

(מאת החכם ה' קליין בקליזענבורג.)

תנה נתתי לפניך מלה
את הראש שמה לה בתחלה.
שני מחלקים יש לה בנטיות נרון
מכונים לקראת יום חזרון.
מחציתה האחרונה מתחסכת ואומרת שמע בקולי
הלא אם תצרף בכל מעשותיך מה תהן „לו"
ומחציתה הראשונה מתחסכת גם היא לשולו
לאמר: התשמר מצותי והקותי אם „הא".
ואם תשאל את השנים אולמי מקומן
שנוהם בוחר תמצא אצל עי ואינן.
עתה הפוך נא את האחרונה
ואחרית גם את הראשונה
ותחבר את המלה בלי כחל
ואז יפול עליך אימה ופחד:
הנה הנה לשון אל אל אחד.

הידה.

II.

(מאת החכם ערוך הור קיסמאנן בסטראסבורג.)

מ. י. ש. ר. ב

מארה האותיות אשר לפניך צונם, תשע תובות בת
שלש לך תקים: אם כל אות בין שתים הראויות להן תשים,
ותבון ותשכיל ותסדר בסדר נכון ויאתי, תבוא ומן ותראה
שמאל ונגלה לך איש אשר שאל פי שנים ואליה:
מלה הראשונה עם מלך ומודה, אשר חלק בדרך הישר
כל הישים.
רק זאת הטא יען בעת חלוי עוב ה' ורדש
ביזאים.
„השני" בו ייעם וחב ישנא הכתם ווחרו,
קטן ונגדול אז חטר משטרה תואי.
„השלישית איש בלא הטא ופשע, רק בעון נחש מה,
מלכים ממנו יצאי ונם נואר האמה.
„הרביעית שם אשה עוד ביטר הרעב הראשון היתה.
בן יחיד ונאהב ולדה לעת זקנתה.
„החמישית שם עיר אחת מערי ארץ הקדושה אנכי,
אם תדע את שלמערה ממני תמצא גם אותי.

*) דוא נאטען דער איינזעגדער ריכטיגען לאזונגען, וועכע פאר שלוסס דער נאכסטען פרייטאגנומער אונס צו-קאמען, ווערדען ווייר פערעפענטליכען.

אויפלאזונג דער ראטהזעל אין נו׳ 100:

דעם דריטטען .I:
דוא אחד.

דעם דריטטען .II:
נעלגע.

דער הידה .I:
מנצח, מן, נין, נה, חיץ, חן, חם, למנצח.

דער הידה .II:
הבינה ראשונה בר, תוחינו הקרושה פותחת בכ׳ ומסיימת
בל׳. הבינה השנית דר, ממנה יצק כל יליד אשה. אם נחבר
שתי התבות יחד יהי׳ בלדר שהוא אחד מרעי של איוב
אשר בא לנחמו והוא ממני שר שוח מוע קטירה אשת
אברהם אבינו.

ריכטיג האבען געלאזט:

דאס .I דריטטע דוא דאסען: י. קראקויא. לעאפאלד נראם — אליסקא. חיים שטיינער
— קלייוואדזין, מאר שיק — נאדאזוואר, אינגאצ
שיפס — מיאוא, זו. ל. אינגעלידער — נאדיטוואל.
אברהם שפיעד — באיסלאוי, יעקב ליסטע — ארטעני,
ס. קלין — קלייוענבו יג. ס. ל. ארצע — טארנאוי. יוסף
גרינבערג — פרעכסבורג, מאיס ראזענאפסער — ווש-
וויאדא, מארקוס פייראיזין — לעלעס. בענדאיד קוס-
מאגן — סטראסקא אונד דא דאסען: פרייא ערנעסטינע
נוסמאגן — עגשט, פרייליין בעטהא שרייבער — יטאראש
פאטאק אונד פרייליין ראזאליא קלין — ליפסא. דוא
תערדען: וויים עס שפיטן — דאבסא.

דאס .II דריטטע דוא דאסען: דאנו וויים —
מיאוא, ערנעסטינע נוסמאגן — עגשט. בעטהא שרייבער
— שארש פאטאק, ראזאליא קלין — ליפסא, פייליע
וויים, נעשט וויים אונד מארי אלטמאגן — ווערבאצ
אונד דא הערען: מאקס פינדער — ווערבאצ, בעגו-
דאיד קוסמאגן — סטראסקא, מארקוס פייר-ווין
לעלעס, מרדכי נוסמאגן — באמאק, מ. ראזענוואסער —
מיש-וואדא, יוסף גרינבערג — פרעכסבורג, ס. ל. ארצע —
מארגאלי, ס. קלין — קלייוענבורג, אינגאצ שיפס —
מיאוא, מאר שיק — נאדאזוואר אונד חיים שטיינער
— קלייוואר ווין, וויים אונד שפיטן — דאבסא, ו. ראא-
סוצקי — קראקויא.

ב׳ דריטטע דוא דאסען: דוא הערען: מ. ש. דרייטש
— רוגא בענטעלע, א. מ. גאלדשטיין — עלליא — י. נראם
— מישלאדין, שרגא נראסמאן — טוכא-פייער, זו. ל.
אינגעלדייד — נאדיטוואל, אקאב מאטעראנן — בא-
ריסלאוי, מיכל ראזענפעלד — דאבראטיל. יעקב שטיינער
נ-מארא, בענדאיד קוסמאגן — סטראסקא, מ. פינ —
אייש פין, אויגאלד הערזינגער — א-מארמאט, יחיאל זיל-
בער — מארמאגוישאר, מ. זעס ראזענאפסער — קוש-
וויאדא, יוסף גרינבערג — פרעכסבורג, ש. ל. ארצע —
מארגאלי, ס. קלין — קלייוענבורג, מאר שיק — נאד-
אוזואר אונד חיים שטיינער — קלייוואדזין.

דוא ערסטע הידה: דוא הערען: מרדכי
נוסמאגן — באמאק, מארקוס פייראיזין לעלעס, מ. ר.
שטערן — נעטשן, נבי הייש איגנטיר — באיסלאוי,
י. קראטשקי — קראקויא, אברהם יאב שור — ראלאוש,
באריא, אברהם שפיעד — באיסלאוי אונד יואל אש-
מדגוש אלשאקובין, וויים אונד שפיטן — דאבסא, אב.
מארטאגאוישט — דערענגיא.

פרייטאג פאלליעטאן.

וואנדערבארע שיקזאלע.

(אדער נאך 10 יאהרען.)

(4-טע פארשטעטיגונג.)

„איך בריעב איינינע יאהרע אין שטעריאם — אד!
אונד וואר דאס זעהר זעהר גליקליך, אונד נוכט בלאס אין מיי-
נען אונס-נעגרטמנגען — — דאך דיעס נאכהער. יעטצט,
מיינע בריעדער, זוללר אך אייך נור קוריין דיא איסקיין בע-
נעבנהייטען מיינעס לעבענס בעריכטען. איך פפלאנצטע
דאס מיילבעערבוים, דיא הערליך נערעיען אונד צאהל-
לאזען זודענווירטען צור נאהרונג דיענטען; דיא נעוואנ-
נענע זוייד וואהרד אן אט אונד שטללע פערארבייטעט,
איך ליעס וואללע אויס שאפען קאממען אונד וועגעגיא-
נישע טוכע דארוים פערשענען. צו אללעם דעזעם פערוואנד-
טע איך זא פיעלע יודען וויא מאנליד, אונד צאהלרייכע
נעסיינדען ערהאבען זיך אין שבערא אונד דען זיעבען
פלקקען אים אופקרייזע. מיינע ריכטמעד וויא מיין אנ-
זעהען וואוכסען דורך דיעזע אונטערנעהמונג פאן טאג צו
טאג. ווער פרעוט מיך נכט גלקקליך? . . . נאכדעם דיעזע
אנשטאלטען אונד בויטען אים בעסטען גאנגע וואהרען אונד
דען שאנסטען פאר פערהיעסען, בעריעף מיך דער סולטאן
צוריק, אים אין דיא פפאר פערזיעסען, אונד זינען
מיינסטע-אט דורך מיינע קענטניסס דעס וועסטענס אונד
מיינען איינוכספפאללען אט צו אינטערשטיצען. איך
איילטע מיך פפאסטע צוריק, אונדעס אין איינען שיפען
פערוואלטער, יאוזע בען ארעיעטע, אין שבערא אן דיא
שפיטצע מיינער אנשטאלטען איינוזעטצט. אך, מיינע הערר-
ליכסטען נוטער לעס אך דאס צוריק, אהנע זיא יע ווייי-
דער צו זעהען . . .".

„אללל איך אייר, נעליעבטע בריידער, ווייטלייפיג
בעשריבען. וויא אך אללעס אין מיינער נייען ע שעללונג
נעפאלען, אונד וויא אינפלוסס דייר מיין ווייבען ווארד? דיא
נאסע דעס רייבעס. דאס מיך אונד הונדערטטווינדיג מי-
נער גרייבענסנענאפפסען זא וואהלוואללענד אויגענאמטע,
לאנ מיר מאר אללעס אם הערצען. אינבעטעטר, דורך
קיינע גונסט פערלאקט, דורך קיינען האפס עטטעקקט,
האטטע איך אינבאלאסט דיא מאכט אונד ווירדע מיינעס
מאנארכען אים אינע. אונד וויא אפט איטט עס נעדא מען,
דאס פרייסטען, דיא אין אירהעס שטאטטע אדער שטאאטכען
דיא יודען אייפס פיינדריפטטע מיטאנדרלשען, צו מיינען
פיסטען דאנען אונד אים מיינע גונסט בוהלטען, דיא איך
גיטמאכט אירהען אהנע דיא בעדיגונג בעווילליגטע. עס
מיינען גלייבענגענגענגען צו דייזע פערגעלטען צו וואללען!
דיא מיר דיא שטעדט יעצטע זא מאכטיג דא. דאסס דיעס
פאן קיינע ליינען עלליטטערונג פיר אינזעיע גלייבענס-
נענאפסען אים. דורך מיינע בעטהיגונגען קאם עס, דאס דיא
טירקיא וועגעיר דעמוטהיגונגע. אונד אים אדדע מאכט
אים מיטטעללאנדיטען מעגע עגטגאנ. אלס דיעזע שטאל-
גע דעטיכליך דאנערוללאנ, יכמטעט איך מיינע אייפ-
מערקטאמקייט ווידער שאפגען. איך ווייטע דעס טולטאן
עלים, דער סאלטאן דעס נאפטען יעפאלגס. דעס אנגע
פאן שאפגען דען קריעג צו ערקלאעען, אים זא אין אי-
דאפא אטטער מעהר איינפלוסס צו גטיינגען. איך בראטטע
אינע פערבינדונג צוططען דען נעדערלאנדען אונד דער
טירקיא צוططעגע. אים ענע צו מטטשען, ווייטער דאס
טירקגישע יאר שפאנגען זיך צו ערהעבען. באלד ווירדע
מיין מאנאך שפאנגען זא בעטאפטען. דאסס דיעזעס אן
דאללאנד נכט צו דעגען פערמאגטע. דיעזע פפיטטעל,
לוגגען פאנדען אין אגטוועדטען זא פיעלען אנקלאגע, דאס
מאן אינע נראטע זאמטרונג צור אינטערטטטיגונג דער טיר-
קיא פערגאטטאלטעטע, וועלכע אטטערדינגטלך נכטטע
אייפפעהר."

„זא פרעגגנגען דיא יאהרע. — דאסטע מיך נור נאך
צוططע א משפאנדע עططאהגען, אים אייך מיינע שטללונג
אין פפאטטכען צו ערططען. אלס פאר אינגער צייט דיא
גנאנדרען דעס דאיזעס מאטטטיליאן II אין קאנסטאנט-
נאפפעל ططטגען, אים אططען פאנהאططאפפען פططען
צו פרططטטען, דא מאכטען זיא נכט אללען מיר אططע
אططטططע ططגנג, אונדען זיא אינבططططען מיר אططע, ططא
אללען האططען פפאططططנגטططען אים נאמען אططططع
נעבطططططط